

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 5 po południu z wyjątkiem dni poświątecznych.
 Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 centów, pocztą 7 centów. — Biuro Redakcyi i Administracyi ulica Czarnieckiego l. 8. — Listy należy frankować. — Reklamacye otwarte wolne od opłaty.
 Telefonu redakcyi nr. 88.

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł., półrocznie 8 zł., kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 35 ct. W miejscu rocznie 12 zł., półrocznie 6 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł. Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do „Gazety Lwowskiej”, otrzymują cało- i półroczni abonenci bezpłatnie, jednakże ci tylko, którzy prenumerują od stycznia do końca czerwca lub od 1 lipca do końca grudnia; ćwierćroczni i miesięczni za dopłatą pierwszy 75 cent., drudzy 30 cent. — Przewodnik prenumerowany osobno kosztuje 4 zł.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 centów, kilkorsowe po 6 centów od miejsca 1 wiersza. Inseraty przyjmują: w Austrii i Niemczech wszystkie agencye anonsów; we Francyi, w Paryżu wyłącznie agencya pana Adama, Rue des St. Peres 31

CZEŚĆ URZĘDOWA

Prezydent Ministrów jako kierownik Ministerstwa spraw wewnętrznych, zamianował rewidentów rachunkowych, Gustawa Dimmel i Aleksandra Jedlińskiego, radcami rachunkowymi przy departamencie rachunkowym Namiestnictwa galicyjskiego.

Obwieszczenie.

Niniejszem rozpisuje się wybór uzupełniającego posła do Izby deputowanych Rady państwa z burzy większych posiadłości okręgu wyborczego Jaworów, Mościska, Cieszanów na dzień 4 stycznia 1889 r.

Wybór ten będzie przeprowadzony w Jaworowie, a godzina i lokalność w których wybór się odbędzie, będą podane do wiadomości wyborców kartami legitymacyjnymi, które im w właściwym czasie będą doręczone.

W myśl §. 57 ustawy z dnia 2 kwietnia 1873 Nr. 41 dz. p. p. powołuje się do tego wyboru tych samych wyborców, którzy powołani byli do poprzedniego wyboru w powyższem celu wyborczem dnia 10 października 1888 r.

Co do wykonywania prawa wyboru zwraca się uwagę wyborców na postanowienia §§. 12, 13, 14, 15 i 16 powołanej ustawy państwowej.

Jeżeli posiadłość gruntowa uprawniająca do wyboru w powyższym okręgu wyborczym jest wspólną tabularną własnością dwóch lub więcej współposiadaczy, wykonująca z pomiędzy nich ten prawo wyboru, którego reszta współwłaścicieli wyraża pi-

semnem pełnomocnictwem do tego upoważni.

Uprawnieni do wyboru w kraju zamieszkałi, otrzymają karty legitymacyjne wprost z urzędu.

Tych zaś do wyboru w powyższym okręgu wyborczym uprawnionych, którzy w kraju nie mieszkają, wzywa się niniejszem, ażeby o karty legitymacyjne zgłosili się do c. k. starosty w Jaworowie.

Z Prezydium c. k. Namiestnictwa.

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA

Lwów, 14 grudnia.

Zawotowanie przez francuską Izbę deputowanych kredytu wojennego przeszło 500 głosami, wymownym jest dowodem, jak ostrożnie należy przyjmować wszelkie przewidywania możliwych przeobrażeń osnute na podstawie wewnętrznych rozdwojeń frakcyjnych. Ażeby uzyskać taką większość głosów niemal całej Izby, trzeba przypuścić, że w głosowaniu wzięli udział zarówno monarchiści jak republikanie; stronnictwa bowiem tak są w Izbie rozdzielone, że w razie wypadku niemiłego konserwatystom, zyskuje obecny gabinet większość zaledwo wystarczającą, jeżeli się ona składa z samych republikanów. Ogólne zatem poczucie obowiązku, poczucie o które wołali przeważnie monarchiści dawnej szkoły, zna-

lazło wyraz w głosowaniu ostatniem. Z drugiej strony jednak nie można zaprzeczyć, żeby nie sprawdzały się obawy i ostrzeżenia tych, którzy ubolewają, że wzmaga się prąd ku lewicy, ku radykalizmowi. Świadczą o tem fakta coraz nowe, świadczy mnożąca się liczba wyborów w duchu radykalnym. Dowodem tego jest i najświeższy wybór byłego członka komuny Cluseret w departamencie Var. Było to wprawdzie możliwem tylko w skutek powstrzymania się od wyborów kilkudziesięciu tysięcy wyborców, ale powstrzymanie się to jest samo przez się dowodem, że zniechęcenie staje się ogólnem. Może więc mają większą słusność ci, którzy twierdzą, że nie sytuacja sama przez się jest groźną, ale okoliczność, że nie stają do walki ci, którzy widzą wzrastające prądy krańcowe. Apatya polityczna bowiem sprawia, że żywioły burzliwe zyskują coraz więcej przewagi i jeżeli nie znajdują jej w zachwalstwie swoich przyjaciół.

Pomimo zwycięstw chwilowych, na prowincyi odnoszonych przez radykalizm, frakcyja ta nie może dziś stanowczo powiedzieć, że odniesie je także w przyszłych wyborach powszechnych do Izby. Czy może to twierdzić inne którekolwiek stronnictwo w parlamencie, nie zdaje się rzeczą podobną do prawdy, ojcóż każde z nich pociesza się tą nadzie-

ją. Jak się jednak zachowają wielkie rzesze wyborców w dniu stanowczym, w jakim kierunku zamierzają swoje życzenia, o tem nie odważa się robić przypuszczeń żaden z dzienników francuskich, który się stara o zachowanie powagi. Wyjątek stanowią pod tym względem organa Boulanger'a, które z góry twierdzą, że naród wybierze zalecane przezeń środki. Temi przepowiedniami zajmuje się opinia, stanowiąc one poniekąd rodzaj rozrywki, ale nikt nie liczy się z tem we Francyi. Najrozumiejszą zresztą krytykę tych hasel daje jeden z reprezentantów bonapartyzmu, pan Cassagnac, który w Boulangerze upatruje tylko narzędzie. P. Cassagnac widzi śmieszność w tem pomieszanju pojęć, które przez plebiscyt zamysłają dźwignąć albo cesarstwo, albo republikę lub nakoniec królestwo. Logicznie też twierdzi, że najrozumniej jeszcze byłoby stawić kwestyę: monarchia, czy republika. Kto bowiem zechce silnego rządu, religii i odwołania się do narodu, ten może się poddać bezwzględnie kierunkowi tak samo księcia Wiktora, jak hrabiego Paryża. Pierwszy pretendent, zdaniem Cassagnac'a, któryby miał powodzenie, zasłużyłby na wdzięczność, bez względu na jego imię. Tak charakteryzuje położenie obecne we Francyi p. Cassagnac, i takim ono jest rzeczywistości: większość konserwatywna pra-

178)

VETO!

POWIEŚĆ

Adama Krechowickiego.

Część trzecia.

XXX.

(Ciąg dalszy.)

Zastał tam widowisko straszliwe. Islam Girej ranny w nogę siedział wśród trupów najprzedniejszych swych wodzów, kędy się walały także zwłoki brata hańskiego, sułtana Amurata, ugodzonego kulą armatnią w piersi... Z pola walki uciekały w dzikim popłochu tatarskie hufce unosząc trupy zabitych i rannych... Han czekał jeszcze, aż wreszcie krzyknął.

Podano mu konia i z trudnością nań wydzwignięto.

— Nazad! — krzyknął Girej — a kto Chmiela dostawi temu nagrodę!

W tymże momencie Chmielnicki blady jak trup, zdyszany, stanął przed hanem. Spiał konia i spojrzął w około przerażony, na trupy dowódców, na uciekające w popłochu hufce. Chciał mówić, ale han rozwścieklony, przypadł ku niemu.

— Zdradco! — krzyknął — taka to obiecana przez ciebie wiktoryja? Amurat zginął, wszyscy zginęli! Pijanico podły!

Chmielnicki znowu chciał coś rzec, ale han przerwał.

— Milcz duszo sobaczal — krzyknął.

Dał znak. Rzucono się na zaporozkiego hetmana, skrępowano ręce i nogi i uwiązawszy pod konia, popędzono drogą ku Wiśniowcowi.

Tymczasem popłoch wzrastał coraz większy w tatarskich szeregach. W pierwszej linii nie ustawała wprawdzie wal-

ka, ale była coraz słabsza, uciekający pociągali za sobą innych, łamały się szyki ostatnie.

Noc zapadła czarna, chmurna, burzliwa. Wicher zrywał się gwałtowny, huk gromów był już silniejszy od działowych wystrzałów, które coraz słabły...

Naraz, jakby na dane hasło, znikło wszystko... Z chwilą gdy han obóz opuścił, pędząc za skrępowanym Chmielnickim, ostatnie szeregi tatarskie złamały się, cofnęły i w rozsypce bezładnej pierzchnęły z bojowiska.

Ostatnie natarcie polskich hufców zakończyło się okrzykiem zwycięstwa... Na szczytach zabłyśły ognie — a ze wzgórka, na którym stał kanclerz z podniesionymi ku niebu ramionami, zabrzmiał śpiew: — Te Deum!...

Śpiew zrazu cichy, który wnet rozbrzmiał w całej pełni, wydobywając się z piersi rycerstwa i rozszedł się echem po olbrzymim beresteckiem polu, usianem trupami poległych, zlanem krwią rycerską.

Z chmur czarnych lunął deszcz rzeźsisty... Grom szedł za gromem a błyskawice nieustające drgały w powietrzu jak piekielne pochodnie...

Na bojowisku opuszczonem, pustem, wśród trupów już skostniałych, klęczał Kazimierz Siciński. Zazdrościł on tym rycerzom, którzy spełniwszy powinność swoją, zasnęli snem wiecznym.

Walczył on nieustając od chwili gdy centrum ruszyło do boju, aż do ostatniego momentu, ale kule się go nie imaly, szable oszczędzały dziwnie...

— Nawet śmierć mi nie chce... — mówił w ogniu bitwy do Tukałły, który zdyszany, omdleający niemal, nie opuszczał stanowiska swego przy Królu.

— Boga nie obrażaj taką mową, — krzyknął p. Baltazar — a bacz jeno na Króla, bo się nadto wystawia...

Było to w tym momencie, gdy ów wrzask dziki w taborze tatarskim zwiastował zgon brata hańskiego, Amurata. Pan Tukałło się zaśmiał.

— Wrzeszczą bestyje! — ozwał się znowu, — a to dobry znak jest... coś ich zabiło mocno...

Ale śmiech ten był już ostatnim w żywocie królewskiego rotmistrza.

Równocześnie rozprysła się z hukiem wielkim armatnia kula; pan Baltazar krzyknął:

— Król ranny! — i rzucił się ku niemu.

Rzeczywiście Jan Kazimierz zachwiał się na koniu... odłam kuli zranił go w lewą nogę, ale nie zbyt ciężko. Niebawem Król uspokoił otaczających i nie dając opatrzyć rany, coraz nowe rozkazy wydawał, bo też nie było momentu do stracenia.

Pan Tukałło stał teraz przy samym Królu i osłaniał go swoją wielką postacią... Nagle rzucił się naprzód z podniesionym mieczem. Znaczył hufiec tatarski z wściekłością nacierał w to miejsce, grożąc przełamaniem szeregów.

— Za mną! — krzyknął Tukałło do swoich kompanów. — zastójmy! ról! ról!

Rzucił się Kazimierz i inni w to miejsce, gdy wtem wielki szlachciz zachwiał się i miecz wypuścił z dłoni...

— Jezus, Marya! — krzyknął i wstecz padając, runął pod konia.

Ciepła krew trysnęła na twarz Kazimierzowi, który podbiegł chcąc pana Tukałkę podtrzymać. Było już za późno...

Tukałło legł na bojowisku jak tego pragnął... Kula przeszła szlachetne serce, szablą tatarską przecięła czaszkę, dając śmierć rycerską...

Teraz po walce, gdy ostatnie tony zwycięskiego hymnu rozlegały się po obozie, Kazimierz z innymi kompanami w wielkim trudem wynalazł zwłoki Tukałki.

Przebiegły po nich setki kopyt końskich ale jakimś cudem nie naruszyły oblicza, które wypogodzone, niemal uśmiechnięte, patrzyło szeroko rozwartymi oczyma... Ostatnim pobożnym okrzykiem otwarte usta zdawały się mówić. Wszakże oczy były bez blasku, a usta bez głosu... pan Tukałło nie żył już dawno... Wielka rana przecinała skroń i

policzek, pierś odkryta, zgruchotana, nie podnosiła się oddechem... Krople deszczu spadały na martwe oblicze, zwilżały krew skrzepłą i odbijały się dźwięcząc na blaszanym obrazie Matki Bożej zawieszonym na szyi...

— Chciał, by go tu ostawić, na bojowisku, — rzekł Kazimierz do kompanów swoich — uszanujmy ostatnią tę wolę... niech go społem z innymi w rycerskiej mogile pogrzebią...

I odeszli zwolna... Na bojowisku cięsza zaległa, — huk gromów ustawał, jeno deszcz lat strumieniami z chmur, gwałtownym wichrem pędzonych po niebie.

Ze ściśnionem sercem odchodził Kazimierz. Pragnął zginąć, aby wraz z życiem stracił troskę, która mu duszę gnębiła. Z chwilą gdy zobaczył Oleńkę w objęciach Władysława, gdy się przekonał o jego zdradzie i ujrzał zarazem, jako ta ukochana jego, stracona dlań na zawsze, aby zdrój małżonką zostać — rozpacz ogarnęła go taka, iż żywot stał mu się ciężarem. Gorycz, która zapływała mu niejednokrotnie serce na myśl o upośledzeniu swoim, a przeciw której bronił się całą siłą dotychczas, wsiąkla mu teraz jadem w duszę, zatrula słowa, psuła zamiary dobre, budząc chęć zemsty i gniew srogi.

Powrócił do obozu, kędy czuwano noc całą. Król jakkolwiek ranny, objężdżał sam strażę... w namiotach, pomimo zmęczenia, nikt o spoczynku nie myślał. Obawiano się jeszcze powrotu Tatarów, lub napadu kozaków.

Ale obawy te były płonne. Tabor kozacki, bez wodza, w popłochu, cofnął się w lasy. Napróżno Dziedziała uspokoić się starał zatrwożone szeregi chłopstwa. Chmielnicki nie wracał a z każdą chwilą upływającą w oczekiwaniu daremnem, rosło niebezpieczeństwo buntu.

Pułkownik białocerkiewski Hromyka, skrępowany powrozami, leżał na ziemi u stóp Dziedziała.

— Co chcesz czynić ze mną? pytał zalekzionym głosem.

gnie spokoju, a stronictwa mają rozmaite widoki, lecz nie mają pewności powodzenia.

Lwów, 14 grudnia.

(Wychodźstwo do Ameryki).

Pomimo smutnych doświadczeń, przetróg i ostrzeżeń, jeszcze setki nierozważnych a lekkomyślnych, idąc za głosem oszukańczych agentów, dają się pociągać widokom łatwego zysku a raczej dobrobytu bez pracy. Idą za Ocean, rzucając kraj własny, rodzinę, ognisko domowe, aby na obcej ziemi i wśród obcych umierać z głodu i nędzy. Nie jest to wcale przesada — a na dowód niech posłuży telegram, jaki w tych dniach otrzymało Ministerstwo spraw zagranicznych od c. k. generalnego konsulatu w Rio de Janeiro, kreślący zwięźle a wymownie obraz nędzy wychodźców w Brazylii.

Podajemy go w dosłownym przekładzie.

Rio Janeiro 5 grudnia 1888. Trzydziestu austriackich wychodźców, oszukanych, zawiędzionych, przybyło. Nędza wielka; żądają powrotu. (Triester Lloyd Agent Morpurgo, kontrahent Fiorita) Rząd tutejszy zachowuje się biernie. Transport dalszych 1000 wychodźców spodziewany.

Słowa powyższe nie potrzebują komentarza. Ta zwięźła treść telegramu mówi więcej niż najwymowniejsze opisy — a może też zdoła otworzyć oczy tym i w kraju naszym licznym biedakom, którzy, szukając polepszenia bytu, dają zbyt łatwy posłuch szalbierczym agentom i zamiast szukać zarobku w warunkach przez Opatrzność przeznaczonych, dają się pociągać złudnym obietnicom i marnie giną.

Rada Państwa.

CCLXXV posiedzenie Izby poselskiej.

+ Wtorek, 12 grudnia. (Kor. Gaz. Lwów.) Prezes Smolka zagaja posiedzenie o godz. 11 min. 20.

Izba dość licznie zgromadzona.

Na ławie rządowej wszyscy Ministrowie.

Przystąpiwszy do porządku dziennego. Izba uchwala bez dyskusji w drugim i zaraz także w trzecim czytaniu projekt rządowy o pożyczce z wspólnego majątku Monarchii dla Bośni i Hercegowiny na zbudowanie drogi żelaznej z Mostaru do Serajewa.

Następuje dalszy ciąg dyskusji szeregowej nad projektem nowej ustawy o sile zbrojnej.

Pod obrady idzie § 3ci: „Przeznaczeniem armii i marynarki wojennej jest obrona Monarchii przeciw nieprzyjaciółom z zewnątrz i utrzymanie porządku i bezpieczeństwa na wewnątrz”.

Pos. Kronawetter wnosi poprawkę do § 3go, mianowicie, żeby po wyrazach: „Przeznaczeniem armii i marynarki jest” położono wyraz „tylko” i uzasadnia ją w dłuższej mowie.

Pos. Waszaty wykazuje, że § 3ci jest w sprzeczności z konstytucją, wnoszący przeto: odesłać go napowrót do komisji dla naradzenia się nad zachodzącymi tu sprzecznościami.

Poprawka ta nie zyskuje nawet dostatecznego poparcia, więc dla Izby wcale nie istnieje.

Sprawozdawca komisji pos. Kinsky sprzeciwia się poprawce Kronawettera, wskazując na odczytany w komisji zarys rozporządzenia wykonawczego do ustawy niniejszej, które ściślej określa przeznaczenie i użycie wojsk.

Izba odrzuca poprawkę Kronawettera bardzo przeważną większością głosów, a uchwala § 3ci bez zmiany.

Paragraf 4ty mówi: „Przeznaczeniem obrony krajowej jest w wojnie wspieranie armii i obrona wewnętrzna, w pokoju wyjątkowo także utrzymywanie porządku i bezpieczeństwa na zewnątrz”.

Paragraf uchwa on po krótkich wywodach dep. Türka.

Paragraf 5ty stanowi: Rezerwa zapasowa służy jako uzupełnienie dla ubytków powstających w czasie wojny w armii i obronie krajowej. W szczególniejszych okolicznościach rezerwa ta armii może także w pokoju być powołana do służby czynnej. (§ 12.)“

Pos. Wenzlitzke przypomina, że wśród obrad nad ustawą z roku bieżącego o warunkowym powołaniu rezerwy do służby czynnej w pokoju, Rząd oświadczył, iż ustawa ta stanie się zbyteczną gdy wejdzie w życie nowa ustawa o sile zbrojnej. Mimo to projekt niniejszy nie zawiera o zniesieniu tamtej ustawy. Mowca zapytuje przeto pana Ministra obrony krajowej jak myśli wyjaśnić tę sprawę.

Tu zabiera głos Minister obrony krajowej, hr. Welsersheimb (którego mowę wraz z drugim przemówieniem dzisiaj podamy jutro w całości).

Pos. Waszaty nie pojmuje, jak rezerwa mogłaby być w pięciu miesiącach tak wyćwiczoną, żeby mogła uzupełniać wojska operacyjne w wojnie.

Paragraf 5ty przyjęty.

Paragraf 6ty, który mówi: „Pospolite ruszenie służy w wojnie do wspomaganie

armii, marynarki wojennej i obrony krajowej” — uchwalono bez dyskusji.

Paragraf 7my stanowi: „Obowiązek wstąpienia do armii, do marynarki wojennej lub do obrony krajowej zaczyna się z dniem 1go stycznia tego roku kalendarzowego, w którym obowiązany kończy 21 rok życia.”

Pos. Tausche wylicza szereg kroków, które wypadłoby przedsięwziąć dla dostarczenia armii tegich rekrutów, i tak: gimnastyka w szkołach ludowych, ulepszenie higieny po szkołach, zakazanie tańców po karczmach, ograniczenie używania gorących napojów, zniesienie ceł od pospolitych artykułów żywności, wydanie ustawy przeciw fałszowaniu żywności. Dalej żąda polepszenia żywności żołnierskiej, szczególnie wiecerzy.

Pos. Popowski popiera żądanie preopinanta co do polepszenia wiecerzy, jako też uwagi jego o gimnastyce w szkołach ludowych, która polepsza dzieciom apetyt i tak przyczynia się do rozwoju cielesnego. Przechodząc do §fu 7go, mowca widzi w w przełożeniu obowiązku stawiania do popisu z 20go na 21szy rok życia nową niedogodność dla ludności, ale uważa ją za nieodzowną w obec niepomyślnych rezultatów rekrutacji rychlejszej. Dla tych jednak, którzy już przed 21szym rokiem życia będą chcieli wstąpić do wojska, poczyniono ułatwienia; dotychczas bowiem sprawa wstępu dobrowolnego była bardzo skomplikowaną. Do ułatwień tych należy zaprowadzenie formularzy dla podań, ograniczenie liczby dokumentów, które do podania dodać należy, uproszczenie legalizacji tychże dokumentów i zwolnienie wszystkich tych pism od opłat stemplowych. Dla tych to ułatwień mowca głosować będzie za § 7mym.

Paragraf 7my przyjęty.

Do §fu 8go, który ustanawia czas powinności wojskowej (z nową instytucją obrony morskiej z służbą trzyletnią) zabiera głos pos. Türk, który dwuletnią służbę czynną w armii uważa za wystarczającą (zamiast trzyletniej), co byłoby wielką ulgą nie tylko dla ludności, ale i dla skarbu.

P. Kronawetter wnosi, aby skrócić czas służby czynnej na dwa lata, a przedłużenie powinności służby w rezerwie na ośm lat.

Wniosek ten zyskuje dostateczne poparcie. W głosowaniu jednak odrzucono go, a przyjęto § 8-my bez zmiany.

Paragraf 9-ty mówi: „Powinność służby w pospolitem ruszeniu i wszystkie postanowienia o pospolitem ruszeniu są traktowane w ustawie o pospolitem ruszeniu”.

P. Derschatta zapytuje Rząd, czy dotychczasowa liczba 800.000 ludzi, jako liczba wojsk na stopie wojennej, pozostanie nadal także normalną.

Po odpowiedzi Ministra obrony krajowej, hr. Welsersheimba, którą podamy jutro, Izba przyjęła paragraf przytoczony.

Paragrafy 10 i 11 przyjęto bez dyskusji.

Przy § 12, orzekającym, że rezerwiści pierwszego roku mogą być także w czasie pokoju w razie potrzeby powołani do służby, występuje Wenzlitzke, wskazując na uciążliwość tego paragrafu który jednak Izba uchwala. Następny § 13 przyjęty bez dyskusji. Na tem przerwano obrady.

Dep. hr. Lazański zapytuje prezesa, kiedy postawi myśli na porządku dziennym wniosek dep. Kronawettera o powszechnem prawie głosowania. Prezes odpowiada, że w bieżącej sesji nie będzie mógł tego uczynić.

Dep. Janda i tow. czynią wniosek z wezwaniem do Rządu, aby przedłożył Izbie projekt ustawy, wprowadzającej bezpośrednie wybory do Rady państwa w gminach wiejskich.

Koniec pos. o godz. 3¹/₂. Następne jutro.

Mowa pos. Jaworskiego,

jako mowy generalnego w dyskusji ogólnej nad projektem nowej ustawy o sile zbrojnej, brzmi w dosłownym przekładzie:

Wysoka Izbo! Zadanie moje jako mowy generalnego za ustawą niniejszą łatwo mi spełnić. Celem dyskusji ogólnej jest przekonać się nawzajem, czy się powinno głosować za przejściem do dyskusji szeregowej, czy nie; a wszakże nie ulega wątpliwości, że wys. Izba oświadczy się za przejściem do dyskusji szeregowej, jeśli nie jednomyślnie, to jednak przeważną większością głosów. Ale nie tylko ten fakt zaznaczam, lecz jako mowca generalny imieniem posłów zapisanych do głosu za ustawą daję także wyraz uczuciom, z jakimi ludy Austrii wniesioną tu nową tę ustawę o sile zbrojnej przyjęły, a które wypowiedziane w naszej komisji wojskowej i w pełnej Izbie, przez Rząd uznane, są w sprawozdaniu komisji na miejscu naczelnem w sposób wybitny wyrażone: uczuciem załęknienia i obawy z powodu ustawicznie postępującego militarizmu, niesłychanego natężenia sił fizycznych i finansowych, tudzież zatamowania swobodnego rozwoju ekonomicznego, które idzie ręką w rękę z dzisiejszą sytuacją europejską i z militarizmem. Ludność Austrii czuje to, a wraz z nią czują to jej reprezentanci w ciałach ustawodawczych; ale podnoszone są na duchu i pocieszają się ludy Austrii myślą, że nie Austria wywołała tak niezdolny stan rzeczy. Pragnąc dobrodziejstw trwałego pokoju i będąc pod tym względem jednej myśli i decydującymi o sprawach państwa czynnikami, ludność

— Szyję ci urzącać.... hetman rozkazał! — odparł Dziedziała.

Hromyka zatargał pęta i uniósł się z ziemi.

— Przekleństwo na głowę jego! — krzyknął. — Za co on krwi mojej pragnie?...

— Boś zdrajca.... odparł Dziedziała....

— Psie syny! wy sami zdrajcy! — krzyknął białocerkiewski pułkownik — nie dość wam czerni tatarskiej, z którąście się sprzysięgli, zapredacie niebawem całą kozaczyznę w niewolę!...

Dziedziała dał znak.

Kilku drabów rzuciło się na Hromykę.... Na pniu ściętego drzewa położono mu głowę — dwóch siadło mu na plecach, a trzeci, szabłą się zamierzając....

— Przekleństwo na was! — bełkotał Hromyka.

Trysnęła krew strumieniem pod ciosem szabli — ale pułkownik wrzeszczał jeszcze, klnąc Chmiela.

Cios drugi i nowy krwi strumień.... Ciało zadrgało silnie, wyprężyło się sztywnie.... głowa prawie zupełnie od tułowia odcięta, odwróciła się bokiem i spojrzała oczyma wytrzeszczonemi na swoich oprawców.

Usta śmiały się dziko białemi zębami, które w ostatniem wysileniu zgrzytały....

W tym momencie cichły ostatnie tony dziękczynnego hymnu w obozie polskim — a Chmiel, gdy ostatnia ofiara jego konała, uwiązany pod nogami konia, nieprzytomny, obryzany błotem, wśród ulew straszliwej i huku gromów, gnany był przez tłuszcę tatarską, jako jeniec mściwego sprzymierzeńca swego....

XXXI.

Radziejowski jeden z pierwszych winzował Królowi odniesionej wiktoryi. Przybywszy wraz z Sicińskim Władysławem nocą z Beresteczka do obozu, zastał Króla w nadzwyczajnem uniesieniu, nie spoczywającego ani chwili a

marzącego jedynie o skorzystaniu zupełnem ze zwycięstwa.

W pierwszym momencie sędzić było można jako wszyscy są taką samą ożywieni chęcią. Było przecież oczywistą rzeczą, że takiego programu nie należało ostawiać, ostatecznego rezultatu nie osiągnawszy. Pochód w głąb Ukrainy i zajęcie Kijowa zdawało się teraz koniecznym a łatwym zadaniem, którego spełnienie zapewnić jedynie mogło spokój i bezpieczeństwo zachwianej tyłoma kłéskami Rzeczypospolitej.

Król tedy był najlepszej myśli, ale podkanclerzego przyjął zimno, ile że doszły go już wieści o nieustających w obozie knowaniach i podburzaniu szlachty.

Na powinszowania tedy podkanclerzego odparł:

— Bogu należą się dzięki za owa cudowną wiktoryę, którą mądrość ludzka ani przewidzieć, ani by zdziałać bez wszechmocnej pomocy nie zdołała. Jeżeli teraz niesforność sprawy nie popsuje, to owo zwycięstwo błogie dla całej Rzpltej przyniesie owoce, — jeno że języki złośliwe czynniejsze są teraz niż kiedy, aby poposać to, co wszechmoc boża zdziłała.

Mówiąc te słowa Król patrzył przenikliwie na podkanclerzego, który usta przygryzł i nie odrzekł nic, aż dopiero wróciwszy do namiotu, kędy Siciński nań czekał, mrknął:

— Król na mnie gniewny.... znowu go tu przysposobiono.... działać trzeba tem rychlej i silniej....

Długo w noc trwała narada z Sicińskim a nazajutrz zaraz rozpoczęto podstępna robotę.

Trzy dni następne odpoczywało wojsko i przyglądano się jeno zdaleka, jak w taborze kozackim niezmordowanie sypano szańce i wały a bito z dziać niustannie, aby wojskom królewskim nie dać przepawy przez rzekę. Tabor ów ciągnął się niemal na milę, mieścił w sobie 200.000 ludzi a miał stanowisko wyborne. Z boku osłonięny lasami, z tyłu

bagnami i jeziorem błotnem otoczony, zdawał się nie do zdobycia fortecą.

Król postanowił formalnem oblężeniem ścisnąć tabor i zmusić do poddania. Rozkazał tedy sypać szańce i wały dokoła, na bagnach i błotach pobudować mosty i nieprzyjaciela tak chciał zamknąć szczelnie, aby znikąd posiłków lub żywności otrzymać nie mógł. Zarazem, aby szlachtę do karność żołnierskiej zniewolić, podzielić kazał hufce pospolitego ruszenia pomiędzy wojska kwarciarne. A na to podniosły się szmery straszliwe.

— W karby nas wziąć chce! — wołano — szlacheckiej krwi nie szczędzi a honorem pomiata!

Wyprawiono tedy pierwsze poselstwo do Króla, na czele którego szedł imćp. Marcin Dębicki, sandomierski podczasz, zaufany pana podkanclerzego przyjaciół. Szlachcic to był małego wzrostu, krępy, z podgoloną czupryną, o minie i postawie zuchwałej, zawsze głośno krzyżący, który sam o sobie mówił, jako się nawet Lucypera nie lęka, będąc wolnym szlachcicem w wolnej Rzeczypospolitej.

Poszedł tedy do Króla zuchwały, a wrócił rozsierdzony okrutnie.

— Ani słuchać chcia! — krzyczał, wymachując rękami, — zhardział mnich koronowany, że już szlachcica za nic ma!... Na moją oracyę zawałał gniewnie: — Buntów nie zniosę, to nie izba poselska a regiment wojskowy! czyńcie co wam każę.... Do piechoty ruszajcie i do wałów!

Wzburzenie zapanowało ogromne a pan podkanclerzy, nie chcąc snuć teraz jeszcze posuwać rzeczy do ostateczności, sam podczaszego mitygować się starał.

— Daj wacpan pokój! — szeptał mu, za ramię go ciągnąc, — jeszcze nie czas....

Wszakże oddał coraz tłumniej przybywała szlachta do namiotu podkanclerzego a rej tam wodził Władysław Siciński, ów podczasz Dębicki i drugi

takiż malkontent, niemniej od Dębickiego zuchwały, miecznik sieradzki, Stefan Zamojski, Poraita. Po całym obozie rozbiegali się dworzanie i zausznicy pana Radziejowskiego, których było niemało a wieści o Królu i jego zamiarach wyrastały coraz dziwniejsze i szerszyły się wśród szlachty. Pan podkanclerzy tymczasem siedział spokojnie, na pozór do niczego się nie mieszając a ukazując się nawet w namiocie królewskim na konsyliach i naradach co dalej czynić wypadało.

Dzień za dniem mijał, Król wszakże nie chciał jako inni radzili do szturmować; lękał się ponownego krwi rozlewu a może i potęgę nieprzyjacielskiej, którą głodem spodziewał się do poddania zmusić, tembardziej że przez szpiegów dochodziły wieści o niesnaskach w taborze. Chmielnickiego nie było i nie wiadzano nawet, żali żyw był jeszcze; kozactwo buntowało się przeciw pułkownikowi Dziedziała, zwłaszcza od czasu, gdy ten w nocy do obozu królewskiego wycieczkę znaczną uczyniwszy, z wielką stratą i wstydem odparty został. Można tedy było mniemać, jako ów olbrzymi tabor sam własnymi niesnaskami zwalczony i rozbitny zostanie.

Ale zwłokę ową wytłómaczono zaraz inaczej.

— Król nie chce — mówiono — korzystać ze zwycięstwa, bo nas kozakom już sprzedał a wygubić nas pragnie, przeto pod bronią dłużej niż prawo zezwala szlachtę trzyma, a cudzoziemskim jeno zaciągom folgę czyni!...

Jeszcze się to zaostrzyło, gdy ujrano, jako do namiotu królewskiego w różnych porach przybywali posłowie kozacy, z którymi długie prowadzono układy. Temu co potem Król o tych układach mówił, nie wierzono, a podejrzenia coraz się silniej gruntowały, znajdując w owych pozorach poparcie.

(Ciąg dalszy nastąpi).

ta gotowa uczynić wszystko, by zawarować Monarchii austriackiej stanowisko, jakie jej się w Europie należy (*bardzo słusnie!* z prawicy), aby była wielka na zewnątrz, z trawającą przeciwników i poważana przez przyjaciół, imponująca i pozazdrośczeni godna państwom zagranicznym dla ofiarności swych ludów, gdy chodzi o potęgę Austrii. (*Huczne brawa z prawicy*).

Oto stanowisko, które zajmuję w sądzie moim o ustawie niniejszej, a które — jestem przekonany — zupełnie ze mną podzielają ci także, którzy mię mową generalnym wybrali. (*Tak jest!* z prawicy.) Ale szczegółowo imieniem najbliższych mi przyjaciół politycznych, t. j. Koła polskiego, oświadczam winieniem, że będziemy głosowali za tą ustawą nie tylko z przytoczonych przyczyn, ale i z racji stanu i z głęboko tkwiącego uczucia wdzięczności ku Temu, którego wielkoduszność dała nam możliwość swobodnego pielęgnowania i rozwijania naszego życia narodowego. (*Huczne brawa z ław polskich*.)

Temi słowami krótkimi, panowie, mniemam iż wywiązałem się z zadania mojego jako mowcy generalnego, i na tem mógłbym skończyć. Ale trudno mi pominąć milczeniem niektóre sprawy, któreśmy usłyszeli w dyskusji ogólnej; trudno mi nie wystąpić przeciw pewnym poglądom i zdaniom, których milczeniem zbyć nie można.

Dwaj mowcy w dyskusji ogólnej szeroko rozwodzili się o stanie rzeczy w dziedzinie polityki zagranicznej. Niechętnie wstępuję na to pole; niechętnie dlatego, bo mniemam, że, jakkolwiek bynajmniej nie myślę odmawiać parlamentowi prawa do poruszania spraw zagranicznych, tu jednak nie jest najstosowniejsze miejsce po temu, gdyż niema tu właściwego odpowiedzialnego kierownika polityki zagranicznej, który sam tylko mógłby objaśnić co wątpliwe, sprostować co mylne, jak to rzeczywiście też stało się w delegacjach wspólnych, czyli raczej w komisjach delegacyjnych. Ale niechętnie wstępuję na to pole z innej jeszcze przyczyny: bom wyobrażał sobie rozprawę nad ustawą o sile zbrojnej weale inaczej, niż je w rzeczy samej słyszeliśmy.

Jednomyslnie oświadczyli wszyscy mowcy, bez różnicy, czy zapisani byli do głosu za ustawą czy przeciw ustawie, że głosować będą za przejściem do dyskusji szczegółowej. Jednomyslnie wypowiedzieli wszyscy mowcy, że działać będą w myśl potęgi Monarchii.

Zdawało mi się, iż ta decydująca podbudka pozostanie też jedyną, i że, wypowiedziana bez różnicy stronnictw, przedstawi we właściwym świetle ofiarność wszystkich ludów Austrii i zawisła od tej ofiarności potęgę Austrii.

Pragnąłbym, panowie, żeby pewne zdania w dyskusji ogólnej pozostały były niewypowiedziane — zdania, które za oratorską frazesy, za publicystyczne sofismata uważać można, które jednak, szczególnie gdyby je publicystyka obrabiała zaczęła, łatwo mogłyby zbudzić zachcianki niezgodne ze znaczeniem Austrii. Inaczej się stało, i otóż przemilczeć ich nie mogę.

Sojusz państw środkowo-europejskich w pierwszym rzędzie sojusz niemiecko-austriacki, wzięty był przez dwóch mowców w dyskusji ogólnej za przedmiot szerokiego wywodów: przez znamienitego przywódcę opozycji, pana postać chebskiej Izby handlowej (Plenera), i przez jednego z panów postów z Czech z tej strony wys. Izby (Gregra). Obaj mowcy obrali sobie sojusz niemiecko-austriacki za punkt wyjścia w swych mowach, z tą jednak różnicą, że jeden zgadza się na ustawę o sile zbrojnej dla tego, że — a drugi, pan poseł z Czech, zgadza się na ustawę o sile zbrojnej nie tylko o, że Austrię wiąże sojusz z Niemcami. Otóż, panowie, nie zgadzam się w tym względzie ani z jednym, ani z drugim. Sojusz ten przyszedł do skutku, aby osłonić ludy Europy od niebezpieczeństw wojny powszechnej, nieobliczonej w straszliwych swych następstwach, aby dodać wagi i znaczenia zawartym traktatom, aby pewnym aspiracyom, czy to z Zachodu, czy z Wschodu Europy, powiedzieć energicznie *quod non!* To na tej tylko drodze można było osiągnąć i dla tego sprzymierzyli się mocarstwa; sprzymierzyli się równi, równie poważani i równie samodzielni, i odwrócono niebezpieczeństwo wojny. Czy temu sojuszowi państw środkowo-europejskich powiedzie się wskutek imponującej ich siły zdjąć z ludów Europy przynębiającą zmorę ustawicznego niebezpieczeństwa wojny i usunąć wielkie niezmiernie straty w dobrobycie społecznym, wynikające z ciągłej i ustawicznie wzmagających się ciężarów wojennych, sprowadzić stały pokój, odpowiadający zasadom prawa narodów, tego nikt przewidzieć nie może. Dążyć do tego, tyle siły sojusz ten posiada; a jeśli dopnie celu, wtedy ten sojusz państw środkowo-europejskich będzie zdarzeniem dziejowym takiego znaczenia, że trudno w dziejach o coś podobnego. (*Bardzo słusnie!* z prawicy.)

W równej cenie i w równym poważaniu — powiada pan poseł z chebskiej Izby handlowej — mają stać oba składniki sojuszu niemiecko-austriackiego. Zgadzam się z nim najzupełniej, ale chodzi tylko o to, co się przez równorzędność rozumie. Ja przez równorzędność rozumiem nie tylko pomoc wojskową, której w razie potrzeby oba składniki nawzajem sobie dostarczyć powinny, nie tylko zbilansowanie obopólnego budżetu wojennego — rozumiem przez równorzędność głównie to, żeby jednej ze stron kontrahujących na dojeściu do skutku i dochowaniu przymierza zależało tyleż co i drugiej; równorzędność zaś w tym duchu istniała już wówczas gdy mocarstwa zetknęły się z sobą, naradziły się o celach i nakoniec sprzymierzyły. Cele sojuszu niemiecko-austriackiego są tak ściśle spisane i stypulowane — wszakże je podano do publicznej wiadomości — że przeciw wysuwaniu się poza te cele sam twórcą sojuszu niemiecko-austriackiego, sam kanclerz niemiecki, wystąpiłby może z stanowczym *désaveu*. Charakteru niemiecko-narodowego niema w tym sojuszu ani śladu; i to proszę uwzględnić.

Równorzędny powinien być sojusz, ale każda ze stron powinna też być pod każdym względem samodzielną. Nigdy nie powinno się jednemu z sojuszników narzucać sposobności lub możliwości do mieszania się w wewnętrzne sprawy drugiej strony (*Huczne brawa z prawicy*), nigdy i przez nikogo nie powinno stać się coś podobnego, i nie wolno, żeby się działo. (*Huczne brawa z prawicy*).

Przypuśćmy rzecz na odwrót. W sejmie Rzeszy niemieckiej obraduje się nad ustawą o sile zbrojnej, a ktoś z postów odzywa się w te mniej więcej słowa: Będę głosował za ustawą, bo Niemcy są w sojuszu z Austrią, ale proszę zważyć, jak niebezpieczna na zewnątrz jest polityka Niemiec, w jakiej sprzeczności pozostaje wewnętrzna polityka Niemiec z teraźniejszym stosunkiem przymierza z Austrią. Ktoby te słowa wypowiedział w parlamencie niemieckim, miałby przeciwko sobie powszechne oburzenie (*bardzo słusnie!* z prawicy), i zdaje mi się, że skarciłby go sam kanclerz. (*Huczne brawa z prawicy*). A w naszym parlamencie niestety odezwało się w ten sposób; nad czem głęboko ubolewam. (*Wybornie!* z prawicy).

Rząd austriacki prowadzi politykę sławizującą, wypiera niemieczyznę, opiera się na ultramontanach — mówi p. poseł z chebskiej Izby handlowej. Sławizowanie, wypieranie niemieczyzny! Mój Boże! Na nieszczęście, nie można sobie wytworzyć jasnego wyobrażenia o tych rzeczach. Wszystko, cokolwiek zmierza do ujęcia jedynoludztwa niemieczyzny w krajach nie-niemieckich w właściwe granice, jest zaraz sławizowaniem. (*Huczne brawa z prawicy*). Że ludom nie-niemieckim w Austrii dozwolono, żeby dzieci ich uczyły się paciera w języku ojczystym; że im dozwolono w języku ojczystym nabierać pierwszych pojęć o wierze i pobierać pierwsze zasady wychowania; że im dozwolono dalej się kształcić w języku ojczystym bez uszczerbku dla języka niemieckiego; że im dozwolono w języku ojczystym szukać i znajdować sprawiedliwość; pytam: jestże to sławizowanie, jestże to wypieranie niemieczyzny? (*Huczne brawa z prawicy*). Gdzież to wypiera się Niemców? W Dolnej Austrii, w Górnej Austrii, w Vorarlbergu, w Saleburgii, w Karyntyi i t. d.? (P. Menger: W Czechach niemieckich!) Nie pojmuję zaiste, jak tu mówić można o wypieraniu Niemców. Inna jest rzecz, że zdarzały się wypadki i zdarzać się muszą, iż Niemiec zasymilował się z plemieniem nie-niemieckim z własnego popędu, z własnego przekonania, w skutek stosunków społecznych, lub stosunków pokrewieństwa; nazwisko jego świadczy o pochodzeniu niemieckim, gdy tymczasem sam zasymilował się z Polakami, Czechami lub Rusinami. Ale i na odwrót się zdarzało (*głosy z prawicy*: o wiele częściej!), że nie-Niemiec w skutek stosunków zasymilował się z Niemcami, przyznaje się do niemieczyzny, czuje się Niemcem. Ale są to właśnie prawdziwe skutki zdrowego życia ludów.

Wielce szanowni panowie! Znaczenie niemieczyzny w Austrii jest tak powszechne, nie uznane, że o tem ani słowa mówić nie potrzeba. Zadowolcie się, panowie, tem stanowiskiem, które wam w skutek znaczenia niemieczyzny dostaje się samo przez się. Życie jako Niemcy w całym poczuciu siły i potęgi plemiennej, ale pozwólcież żyć i innym. (*Huczne brawa z prawicy*). Pozwólcież żyć i innym, panowie, a dopóki Austrija zasady tej przestrzegać będzie, pozostanie silną i potężną, silną i potężną w dobrej i złej doli, w czasach wesela i niebezpieczeństwa (*Huczne brawa z prawicy*). A odpowiedzieć sobie sami, panowie, na pytanie, azali jest miejsce w Europie dla drugiej Rzeszy niemieckiej. (*Huczne brawa i oklaski z prawicy*).

Rząd austriacki opiera się na ultramontanach! Mój Boże, wypadałoby naprzód wynaleźć prawdziwe, oderwane pojęcie, co to jest ultramontyzm, co ultramontanizm. Takie pojęcie trudno określić, bo trzymanie się swej wiary uchodzi za ultramontyzm, a bezwyznaniowość uważa się za pojęcie przeciwne. (*Tak jest!* z prawicy). Na to pole nie wstąpię, albowiem jest to przedmiot, którego albo weale tykać się nie trzeba, albo który dokładnie rozebrać się powinno. (*Bardzo słusnie!* z prawicy). Wezmę jednak rzecz z pociesznej strony. Rząd austriacki opiera się na ultramontanach! Rozumie się, że pos. Plener miał na myśli panów postów z prawego środka. Ale na kimże Rząd austriacki miałby się oprzeć? Przecież nie na stronnictwie pana posła z chebskiej Izby handlowej! Szczególniej nie po ostatnim oświadczeniu jego, które, jak powiedział, złożył w chwili uroczystej, a które jednak jest tylko powtórzeniem wszystkich tych oświadczeń, których nasłuchaliśmy się przy każdej i każdej sposobności, t. j. że on i jego stronnictwo znajduje się w opozycji i że Austrija bez ustanku podupada. Jakże pan poseł wyobraża sobie to opieranie się Rządu na stronnictwie? Czyżby Rząd, wnosząc projekt ustawy, na której dojeściu do skutku wiele mu zależy, powinien tak zwanym ultramontanom, członkom prawego środka, powiedzieć: panowie, nie głosujcie za ustawą, bo gdybyście za nią głosowali, możeby to — skoro jesteśmy w przymierzu z Włochami — możeby to nie spodobało się panu Crispiemu! Do takich to konkluzji prowadzi frazes: „Rząd opiera się na ultramontanach.“

Nie jestem powołany bronić komisji wojskowej; mniemam, że będzie to należało do wielce szanownego pana sprawozdawcy; mogę tylko zapewnić was, że pilnie uczestniczyłem na posiedzeniu komisji wojskowej i że nabrałem przekonania, iż komisja nietylko zajmowała się kwestyą językową, która nie całkiem ściśle wiąże się z ustawą o sile zbrojnej lecz także gruntownie rozstrząsała wszystkie postanowienia projektu tego i usiłowała ile możliwości złagodzić jego surowość. Ale kwestyę językową wypadało konieczne także wciągnąć do dyskusji! Jest to temat śliski, którego znów albo weale tykać się nie trzeba, albo który dokładnie rozebrać się powinno. W tym duchu, w jakim potrącił o niego pan poseł z chebskiej Izby handlowej, muszę poświęcić mu słów kilka.

Pan poseł czynił Ministrowi obrony krajowej zarzuty z jego zachowania się względem kwesty językowej, szczególnie z okoliczności §. 25go, przyczem nadmieniam, że pan poseł z chebskiej Izby handlowej sam powiedział, iż §. 25ty zawiera postanowienia twarde i surowe, których złagodzenia wypadałoby pragnąć. Otóż pan Minister obrony krajowej zapowiedział złagodzenia, nie nadwierając bynajmniej języka niemieckiego jako służbowego, nie chcąc zresztą bynajmniej oświadczeniami swemi tykać kwesty językowej w ogóle, ani niczego, cokolwiek z nią się wiąże. O cóż właściwie chodzi? Chodzi o to. co następuje: Ochotnik jednoroczny, składający egzamin na oficera rezerwy, zgłasza się do egzaminu i naturalnie, ukończywszy szkołę średnią i przebywszy rok w szkole wychowawców służących rok jako ochotnik, posiada tyle znajomości języka niemieckiego, żeby w razie potrzeby, gdyby sprawował funkcje oficera rezerwy, złożyć mógł raport i t. d. Chodzi więc o to, żeby, gdy ma być egzaminowany z przedmiotu technicznego, naukowego, a nie potrafi wystąpić się płynnie w języku niemieckim, obecny był komisarz egzaminacyjny, władający językiem jego, któryby w tymże języku zadał mu pytania i nabrał pewności, czy kandydat posiada dostateczną znajomość przedmiotu lub języka obcego. O to więc chodziło, i to jest owem domniemanem niebezpieczeństwem dla języka niemieckiego jako służbowego i niebezpieczeństwem dla języka niemieckiego w ogóle!

O języku niemieckim jako języku państwa mówiono już wiele a wiele, bardzo wiele czyniono prób, jakby tę kwestyę rozwiązać. Zapewniam was, choć może paradoksalnym wyda się to, co powiem: kwestya języka niemieckiego jako języka państwa będzie rozwiązana wtedy tylko, gdy się jej rozwiązanie próbować nie będzie. (*Bardzo słusnie!* z prawicy). Próbujeć rozwiązać ją, z pewnością nie dojdzie się do rozwiązania. Pozostawcież język niemiecki w tych warunkach, jakie wytworzyły się zbiegiem okoliczności i konieczności. Rozważcież, iż od Nowosielicy aż do Bregenzu, aż do Brodów, aż do Kotaru każdy, jeżeli dla chleba powszedniego zechce, żeby dziecko krom ojczyźnego nauczył się języka innego, wybierze język niemiecki. Jest to moje najgłębsze przekonanie, że język niemiecki w Austrii, odkąd nie jest przymusem zaszczerpiany w krajach nie-niemieckich, jest o wiele więcej pielęgnowany. (*Tak jest!* z prawicy). Mogę wam, moi panowie, przytoczyć przykład z mojej młodo-

ści. Wychowywano mnie w języku niemieckim, i na pierwsze pytanie z katechizmu, kto wszystko stworzył, musiałem bez zrozumienia go odpowiadać; przygotowanie do najświętszych sakramentów otrzymałem w języku niemieckim; i tak to ciągnęło się przez lat dwanaście; ale po niemiecku nauczyłem się wtedy dopiero, gdy po niemiecku uczyć się nie potrzebował. I oto powołuję się na seniora i nestora uniwersytetu lwowskiego, na pana radcę dworu dr. Czerkawskiego i na Jego Ekscelencyę pana postę dr. Herbsta. Przez lat dwanaście ćwiczone młódź polską w języku niemieckim, a gdy w latach czterdziestych wyszło rozporządzenie ministerjalne, że egzamina prawnicze można składać w języku niemieckim albo łacińskim, większa część kandydatów obierała język łaciński. (*Słuchajcie! słuchajcie!* z prawicy). A więc zaniechajcie tylko przymusu w tym względzie! Przymus doprowadzi was do celu wręcz przeciwnego temu, do którego zmierzacie. (*Huczne brawa z prawicy*).

Wracam teraz do ustawy o sile zbrojnej. Użalamo się w dyskusji komisyjnej i tutaj w pełnej Izbie na ciężary i surowość nowej ustawy w porównaniu z ustawą o sile zbrojnej z r. 1868. Te ciężary i surowość trzeba złożyć na karb konieczności, nieuniknionej wobec tego, co w tym względzie dzieje się w innych państwach i co jasno wypływa z motywów. Ale ciężary te i surowość wedle oświadczeń danych przez Rząd, zapisanych w protokołach komisji i powtórzonych w sprawozdaniu komisji, mają być złagodzone. Przedewszystkiem reformą instytucji jednorocznej służby na ochotnika wznieca obawy w młodzieży oddającej się naukom i w walczących z biedą rodzicach. Podwyższeniem stanu armii, koniecznością pomnożenia oficerów rezerwy tłómaczą się postanowienia §. 25go, a i w tym względzie oświadczenia dane przez Rząd mogą do pewnego stopnia uspokoić umysły, bo łagodzą surowość tego paragrafu. Między kształcąca się młodzieżą, tym zarodkiem wszystkiego, co Austrija w przyszłości wyda dla zastępu zamienionych mężów sztuki i nauki, sądownictwa i administracji, a państwem i zarządzeniem spraw wojskowych przyjdzie w tym względzie do skutku kompromis. Młodzież da państwu bez zastrzeżenia to, co mu dać może, pilność, poważne pojęcie obowiązku i rzetelną wolę, natomiast żąda od państwa tego, co się zgadza z jego interesami, to jest, żeby w egzaminach na oficera rezerwy żądano tylko rzeczy nieodzownie potrzebnych, żeby unikano wszystkiego, coby dla zbytku gorliwości, dla uprzedzenia narodowego lub społecznego mogło cel upragniony podać w wątpliwość. (*Tak jest!* z prawicy). W tym duchu pojmuje ludność, pojmują kształcąca się młodzież §. 25. Jestem jak najmocniej przekonany, że Rząd w tym duchu wykonywać go będzie.

Kończę, a mogę tylko raz jeszcze oświadczyć, że będziemy głosowali za ustawą. Z tego głosowania nie myślimy windykować sobie zasługi. Spełniamy nasz obowiązek jako posłowie względem państwa i względem ludności (*bravo, bravo, z prawicy*); względem państwa, bo staramy się uczynić wszystko, by utrzymać je w sile i potęgę (*Huczne brawa, z prawicy*), względem ludności, bo staramy się uczynić wszystko, coby złagodziło szorstkość i surowość ustawy niniejszej. Skończyłem. (*Huczne brawa i rżgiste oklaski z prawicy*). — Wielu postów i Ministrowie winszują mowcy).

Sprawy parlamentarne.

Komisja budżetowa przystąpiła dnia 11 bm. do rozpraw nad budżetem Ministerstwa wyznań. W ciągu dyskusji podniósł dep. Gniewosz, iż duchowieństwo ruskie w okolicach górystych, zwłaszcza w dobrach kameralnych, ciągle jeszcze jest niedostatecznie uposażone i że Galicyja na uregulowaniu kongruy wyszła najgorzej ze wszystkich krajów koronnych.

Dep. ks. Kopyciński uczynił wniosek w sprawie uregulowania pensyj profesorów przy teologicznych zakładach dycejalnych, na co oświadczył p. Minister dr. Gautsch, iż zawieszono już odpowiednio rokowania, celem uregulowania plac tych profesorów. Chwilowo toczą się w tej mierze rokowania z Ministerstwem skarbu, a jak się zdaje, Ministerstwo wyznań będzie mogło niebawem wystąpić ze swemi wnioskami w Radzie państwa.

Dep. Gniewosz, domagając się, aby oświadczenie p. Ministra zostało zapisane do protokołu i aby uczyniono o niem właściwą wzmiankę w sprawozdaniu komisji budżetowej, żąda przyjęcia następującej rezolucji: „Wzywa się c. k. Rząd do przedłożenia Radzie państwa jeszcze na sesji bieżącej projektu ustawy w sprawie uregulowania plac i stosunku pensyjnego profesorów

teologii, zatrudnionych przy biskupich zakładach dycezyalnych". Komisja przyjęła tę rezolucję.

Następnie referował dep. Gnięwosz o rezolucji dep. Mandyczewskiego, dotyczącej dotacji biskupa stanisławowskiego, oraz dotacji i pomieszczenia członków kapituły i seminarium w Stanisławowie.

P. Minister dr. Gautsch oświadczył, iż biskupowi stanisławowskiemu przyznano już dodatek; ostateczne uregulowanie dotacji, które jest zawisłe od uporządkowania wielu kwestyj, nastąpi o ile możliwości jak najrychlej. Co się zaś tyczy pomieszczenia kanoników i kandydatów do stanu duchownego, to Rząd poświęci tej sprawie całkowitą swą uwagę.

Dep. Gnięwosz wnosi i uzasadnia następującą rezolucję: „Wzywa się c. k. Rząd, aby jeszcze na sesji bieżącej przedłożył Radzie państwa projekt ustawy w sprawie uregulowania dotacji członków kapituły”. Rezolucję przyjęto.

KORESPONDENCJE

Praga czeska, 11 grudnia.

(Uczta na cześć Riegera.)

Wezorajsza uczta na cześć dra Riegera zgrupowała w pięknie przystrojonej sali miejskiego pałacyku na wyspie Zofii dobór towarzystwa czeskiego. Na miejscu honorowem usiadł dr. Rieger pomiędzy marszałkiem krajowym księciem Jerzym Lobkowiczem a burmistrzem Pragi dr. Szolem. Dalej książe Karol Schwarzenberg, ks. Ferdynand Lobkowicz, hrabiowie: Chotek i Palfy (spadkobierca hr. Kolowrata-Krakowskiego), młody książe Fryderyk Schwarzenberg (syn Karola), hrabia Vratislaw, prezes czeskiej spółki teatralnej, hr. Pfeil-Scharffenstein, br. Wojciech Schoenborn (brat arcybiskupa i Ministra sprawiedliwości), dalej biskup-sufagan ks. Szware, wikaryusz generalny ks. Hora, członkowie wydziału krajowego: Szarda, Kwiczala, Jerzabek, Braf (zicę Riegera), rektor wszechszkoły czeskiej Studniczka, profesorowie rady Randa i Tomek itd., kilkudziesięciu burmistrzów i prezesów rad pow., postwoje sejmowi, literaci, profesorowie gimnazjalni, kupcy i fabrykanci, ogółem 400 osób, bo nie było więcej miejsca w sali.

Pierwszy marszałek krajowy ks. Lobkowicz wniósł zdrowie Najj. Pana, podnosząc, że oprócz swej własnej sile żywotnej naród czeski piękny swój rozwój zawdzięcza opiece wielkodusznego Monarchy.

Burmistrz Szole wniósł zdrowie solenizanta, sławiąc jego patriotyzm, jego wytrwałność i jego starania o przywrócenie starodawnych praw korony świętego Wacława.

Posel radca Meznik w imieniu posłów morawskich zapewniał Riegera o miłości i szacunku, jakiego zażywa na Morawie.

Dr. Rieger w dłuższej mowie podziękował i zalecał równowagę serca z rozumem. Z pierwszego płynnie zapał, z drugiego rozważa. Zapał pociąga narody do ideałów, rozważa nakazuje szukać rozumnie własnej drogi, aby się naród nie znalazł nad krańcem przepaści. W nadziei, że naród czeski zawsze umieć będzie łączyć te dwie wielkie cnoty, Rieger wychylił puhar na szczęśliwą przyszłość narodu.

Rektor Studniczka sławił zasługi solenizanta około założenia wszechszkoły czeskiej.

Dyrektor Tonner w humorystycznej przemowie ubolewał nad dolą Riegera, który od trzech dni zmuszony jest słyszeć tyle pochwał.

Z dalszych mów największe wrażenie sprawiła wygłoszona z młodocianym zapałem i w najpoprawniejszej czeszczyźnie mówka księcia Fryderyka Szwarenberga, który w imieniu szlachty podniósł zasługi solenizanta i zapewnił, że szlachta czeska zawsze pójdzie ręką w rękę z ludem.

O godzinie 10tej uczta się skończyła.

Przed ucztą, namiestnik generał baron Krauss z wiceprezydentem namiestnictwa przybył do pomieszczenia dr. Riegera, aby mu powinszować. Listy z powinszowaniem nadesłali: komenderujący generał baron Filippowicz, arcybiskup hr. Schoenborn itd., despesze wszyscy Ministrowie, hr. Hohenwart, książe Alojzy Liechtenstein, Hausner, Kielanowski, ks. Sapieha itd. Ogółem nadeszło przeszło 800 despesz gratulacyjnych, i aż z Ameryki od tamtejszych Czechów.

Narodni Listy dziś dowodzą, że uroczystość jubileuszowa była tylko demonstracją stronnictwa staro czeskiego, nie zaś narodu czeskiego. Jednakże pomiędzy 150 deputacjami i pomiędzy uczestnikami uczty,

znajdował się bardzo poważny zastęp tak zwanych Młodo-Czechów i to pewna, że ani p. Julian ani p. Edward Greg, gdyby dziś obchodzili jakiś jubileusz, nie doznaliby podobnych hołdów.

Z naszej strony, winszujemy dr. Riegerowi, że rozpoczynając 70ty rok życia tak bardzo czynnego, zachował sobie zupełną czerstwość ducha i ciała, i winszujemy narodowi czeskiemu, że w nim posiada tak gorącego, a zarazem tak rozważnego męża zaufania.

Z Berna.

(Nowy namiestnik Morawy.)

Brünner Morgenpost pisze: „Ci wszyscy, którzy mieli dotychczas sposobność przedstawić się panu Loeblowi, do jakiegokolwiek należą narodowości, i bez względu na przekonania polityczne, są pełni pochwał, i podnoszą sympatyczne wrażenie, jakie sprawił nowy naczelnik kraju na wszystkich, którzy mu złożyli wizytę. Osobistość to, budząca mimowoli pełne zaufanie. Przedewszystkiem wywarło ogólnie dobre wrażenie przemówienie pana Loebbla do radeów namiestnictwa i szefów departamentów. Nowy naczelnik kraju położył wyraźnie na to nacisk, iż uważa za swe zadanie spełniać intencje Rządu, przestrzegając interesów państwa i kraju, oraz ściślego poszanowania ustaw, przyczem zapewnił, iż powodować się będzie zupełną bezstronnością i baczny na to, aby orzeczenia były wydawane szybko i z gruntownością. Tym sposobem wszystkie narodowości i wszystkie stronnictwa w kraju otrzymały rękojmię, iż nowy namiestnik postępować będzie w swem urzędowaniu wedle litery prawa i przestrzegać zupełnej bezstronności; a ustęp o szybkim i gruntownym załatwianiu spraw powita niezawodnie całą ludność Morawy jak najradośnie, albowiem każdemu wiadomo ile złego wynika z przewlekania bardzo ważnych niekiedy spraw, i jak wiele zależy stronom interesowanym na szybkiej i gruntownej decyzji. A pan Loebel jest bezwzględnie mężem, który potrafi słowa swe zamienić w czyn. Energia, oraz pewność i świadomość celu zamianowały się odrazu w całym jego postępowaniu i całym działaniu, przeszłość zaś nowego dostojnika jest najwymowniejszym dowodem tych zalet. Tak tedy wszystkie narodowości i wszystkie stronnictwa na Morawie witają p. Namiestnika z pełnym zaufaniem i z bezwzględnie sympatjami, i są pewne, że jego energia, jego zmysł sprawiedliwości, bezstronność, jego niezmiernie pracowitość, wydadzą dla ścisłej naszej ojczyzny najzabawniejsze i najlepsze owoce”.

Z Petersburga.

(Potoczne wiadomości.)

Do Pol. Corr. donoszą z Petersburga: Główno dowodzący rozlokowanymi w okręgach wojskowych Charkowa i Kijowa wojskami, generał Radecki, przybył do stolicy rossyjskiej, celem konferowania z ministrem wojny generałem adiutantem Wannowskim, w sprawie uregulowania kwestyj wojskowych, wpływających z połączenia wzmiankowanych okręgów wojskowych. Dnia 8 b. m. przyjął car Aleksander III generał-adjutanta Radeckiego na dłuższej audyencji.

Co do sprawy perskiej krąży tutaj rozmaite domysły. Dzienniki podlegają przeciw Persji. W ministerstwie spraw zagranicznych odbyła się narada, do której także wojskowych przyzwano. Ci oświadczyli się za energicznym ultimatum i za okupacją Persji w razie, gdyby zawartej z Anglią konwencji względem żegluga na rzece Korun nie unieważniła. Dyplomaci zaś oświadczyli się za postępowaniem bardziej pojednawczym. Car ma być przeciwnym wszystkiemu, coby między Rossją i Anglią na Wschodzie jeszcze większe napięcie mogło spowodować.

Starszy prokurator kasacyjnego departamentu senatu p. Koni znowu wyjechał do Charkowa. Donosząc o tem *Nouvo Wremia*, dodaje, że widocznie śledztwa w sprawie rozbicia pociągu carskiego, nie można jeszcze uważać za skończoną.

Na wiadomość, że Rotszyld zamierza w Azji zakładać plantacje i fabryki bawełny, *Swiet* pisze, że Rossya w interesie swoich poddanych ma prawo żądać od emira Buchary, ażeby „nie rozdawał i nie sprzedawał swoich ziem Rotszyldom, ani innym kapitalistom zagranicznym, z wyraźną szkoda rossyjskich kupców i przemysłowców. Jestto koniecznijszym teraz niż kiedykolwiek, dla tego, że dzięki zręczności dyplomacji angielskiej handel z Persją wysuwa się z rąk rossyjskich.”

KRONIKA

Lwów, 14 grudnia.

— **Najj. Pan** raczył najmiłośniej udzielić z prywatnej swej szkatuły ohotniczej straży ogniowej w Grębowie, w powiecie tarnobrzekim, na nabycie rekvizytów pożarniczych, zapomogi w kwocie 100 zł.

— **Pogrzeb s. p. Grocholskiego**, wskutek uchwały Wydziału krajowego, odbędzie się kosztem kraju. Ilustrowane czasopiśma wiadomości podają wyborne wykonane wizerunki zmarłego.

— **Akademicy u Matejki**. W dniu wczorajszym, o godzinie 10 rano, w obecności swej rodziny i pań Młodnickich przyjmował mistrz Matejko delegację wydziału „Czytelni Akademickiej”, złożoną z pp. Łaszowskiego, Łaskownickiego, Baranowskiego, Borkowskiego i Gumpłowicza. Prezes „Czytelni” p. Łaszowski imieniem tutejszej młodzieży akademickiej oświadczył, że młodzież ta dumna jest z tego, iż danem jej jest powiatać twórcę dzieł takich jak „Unia” i „Racławice” w grodzie naszym, w wymownych słowach zapewnił, że myśli przewodnie tych dzieł krękują w młodzieży, która wielkiemu ich twórcy przez usta mowcy uwielbienie i cześć swą wypowiada. Na to przemówienie odpowiedział mistrz, że dzień ten należy do najpiękniejszych w jego życiu, gdy widzi, że młodzież w ten sposób pojęła przewodnią myśl wieloną w twory jego ducha. Do łez rozczulony uściśkał kilkakrotnie każdego z członków deputacji młodzieży akademickiej, powtarzając, że o dniu tym nigdy nie zapomni, a w końcu z wzrastającym rozrzwieniem wyraził przekonanie, iż młodzież ta, w której dtoni spoczywa ziarno przyszłości, po myśli wypowiedzianej przez jej reprezentanta, nie przestanie rozwijać i krzewić idei, których wcieleniu mistrz całe swoje życie poświęcił. Po ponownych uściśnieniach mistrza opuściła młodzież w uroczystym nastroju pałac metropolitalny.

(m) **Matejko** zaproszony przez Koło literacko-artystyczne przyrzekł, że dzisiaj, w piątek, o godzinie 6 wieczorem przybędzie do lokalności Koła.

— **P. Władysław Wszelaczyński** złożył na rzecz Towarzystwa Bratniej Pomocy słuchaczy Wszecznicy lwowskiej kwotę 30 zł., jako część dochodu z koncertu urządzonego dnia 12 b. m. przez „Towarzystwo rygorozantów wyzn. mojęszowego”. Za ten dar składa wydział „Bratniej Pomocy” serdeczne podziękowanie.

— **Nędza we Lwowie**. Zapowiedziany pod tym tytułem odczyt odbędzie się w saliratuszowej w niedzielę, dnia 16 b. m., o godzinie w pół do 1. Cena miejsc: krzesło 40 ct. Wstęp na salę lub galerję 10 ct.

— **Repertuar teatralny**. Dziś po raz pierwszy „Otechłań” dramat w 5 aktach Karola Dickensa. — Jutro, w sobotę, „Trubadur”, debiut panny Michaliny Frenkel. — W niedzielę po południu „Gaskończyk”, operetka w 3 aktach Suppęgo. Wieczór po raz drugi „Otechłań”, dramat w 5 aktach K. Dickensa. — W poniedziałek przedstawienie składane: 1) „Mój mały”, obrazek dramatyczny w 1 akcie. 2) „Dzisiejsi”, komedia w 1 akcie Gawalewicza. 3) „Reprezentant domu Müller i Spółka”, komedia w 1 akcie hr. Koziebrodzkiego. 4) „Wybór zięcia”, farsa w 1 akcie Labiche'a.

— **Z teatru**. Państwa Linkowskich i pannę Szymańską zaangażowała dyrektora teatru stale. Panna Szymańska wystąpi w poniedziałek w obrazku dramatycznym „Mój mały”.

— **Towarzystwo historyczne we Lwowie**. XVIII zebranie miesięczne Towarzystwa historycznego odbędzie się w sobotę, dnia 15 b. m., o godzinie 6 wieczorem w sali XV Uniwersytetu z następującym porządkiem dziennym: 1. Dr. Władysław Margasz: Stosunki włościańskie na Rusi w wieku XV. 2. Luźne komunikacje naukowe. 3. Pogadanka w sprawach Towarzystwa.

— **Posiedzenie naukowe sekeyi lwowskiej towarzystwa lekarzy galic.** odbędzie się jutro, w sobotę, w sali magistratu na II piętrze. Początek o godzinie 6 wieczorem. Porządek dzienny: 1) Dr. Ebers przedstawi maszynę influencyjną Virrhoursta (construction Bréguet). 2) Dyskusja nad wykładem dr. Bylickiego. 3) Prof. dr. Feigel przedstawi: a) przypadek porencephalii, b) torbiel wrodzony nerki.

— **Tow. gimnastyczne „Sokol”** urządzą w niedzielę, dnia 16 bm., we własnej sali przy ul. Zimorowicza koncert, połączony z przedstawieniem amatorskim. Program: 1. Zeleński „Wilja naszych strumieni rodzica”, odśpiewają członkowie „Lutni”. 2. Beethoven Trio B-Dur (fortepian, wiolonczela, klarnet) pp. Wszelaczyński, Sladek i Link. 3. a) Moniuszko Arya z „Flisa”, b) Jarecki „Biała róża”, odśpiewa panna M. Frenkel. 4. Asnyk „Rada...”, wygłosi panna St. Pyszniak. 5. Gounod-Vieux-temps Fantaisie (skrzypce), odegra panna W. Podgórska. 6. a) Tosti „Jo t'amo”, b) Münchheimer „Czarny krzyż”, odśpiewa p. L. Wie-

rbicki. 7. Deklamacja, p. M. Frenkel. 8. Rudkowski „U nas inaczej”, odśpiewają członkowie „Lutni”. Zakończy „Biały Otello”, komedia w jednym akcie, przełożyl z francuskiego D'Abancourt. Początek o godzinie 7 wieczór. Połowa dochodu przeznaczona dla Towarzystwa Bratniej Pomocy słuchaczy wszechszkoły lwowskiej. Biletów dostać można: w handlu p. Krimmera, w cukierni p. Kosteckiego, i w księgarni pp. Gubrynowicza i Schmidta, a w dzień koncertu od godziny 4 po południu przy kasie w gmachu „Sokoła”.

— **Nagła śmierć**. Książ Grzegorz Wójcicki, gr. kat. paroch z Hołynia, powiatu katowskiego, liczący lat 66, wdowiec, przybyłszy wczoraj do Lwowa i przyszedłszy przed południem do biura dla spraw kościelnych c. k. Namiestnictwa, w swym interesie, zmarł tam po kilku chwilach osłabnięcia mimo bezzwłocznie udzielonej mu pomocy lekarskiej. Śmierć nastąpiła skutkiem apopleksji. Zwłoki przeniesiono do kostnicy głównego szpitala, a policja zawiadomiła o tym smutnym wypadku rodzinę zmarłego.

— **Wypadek**. Przy nabieraniu piasku, w górze, pod l. 13 przy ulicy Torosiewicza, przez woźnicę Stefana Kuczerę i Jędrzeja Majewskiego, obaj wymienieni zostali urwiskiem zmarzniętego piasku po szyję zasypiani, jednak przez innych robotników w czas z pod urwiska wydobyli. Kuczerę, który odniósł znaczne obrażenia na całym ciele, odwieziono do szpitala; zaś Majewskiego odstawiono do miejsca jego służby. Przeciw właścicielowi tej góry wdrożono z powodu zaniechania środków ostrożności śledztwo sądowe.

— **Stan powietrza**. Barometr opada. Prognoza na dobę następującą od godziny 12 w południe, dnia 14 b. m., według spostrzeżeń stacyi Szkoły politechnicznej: Wiatr południowo-zachodni niebo przeważnie czyste, temperatura zwolna się podnosi, powietrze miernie wilgotne, pogoda.

Wezoraj mieliśmy wiatr W i SW, niebo prawie czyste a temperaturę powietrza nader niską, bo średnia doby była -18°C , najwyższa w południe -16°C , najniższą dziś nad ranem -20°C .

Zniżka barometryczna 755 — 760 mm. w Islandyi; zwyżka 780 do 775 w Królestwie Polskiem.

Stan barometru zredukowany do poziomu morza był wczoraj o godzinie 9 wieczór 780 mm, najwyższy u nas w ciągu tego roku, dziś zaś o godzinie 9 rano 776 mm.

— **Tarnopolskie Tow. Przyjaciół muzyki** urządzą w niedzielę, dnia 16 b. m., na sali w Zamku wieczór dramatyczny. Program składający: „Filiżanka herbaty”, komedia w 1 akcie z francuskiego, i „Werbelt domowy”, operetka w 1 akcie. Na zakończenie obraz z żywych osób: „Zaślubiny Basi”. Poprzedzi uwertura z opery Moniuszki „Halka”. Początek z uderzeniem godziny 7 wieczór.

— **Wypadek kolejowy**. Na stacyi Bileze-Wolica kolei Albrechtowskiej dnia 5 b. m., w przejeździe pociągu towarowego koło rampy magazynowej, konduktor pociągu Juliusz Radecki spadł z wagonu i odniósł ciężkie skaleczenie. Wypadek ten jest przedmiotem dochodzenia sądowo-karnego.

† **Zmarł** w ostrzich dniach: w Warszawie, w 89 roku życia s. p. Kazimiera Tadeuszowa Wołowska, wdowa po mecenasie. Zgon jej dotknął smutkiem liczne rodziny. Zmarła była siostrą Maryi Szymanowskiej, znakomitej niegdyś pianistki, w której domu bawił Mickiewicz i z jej córką się ożenił. S. p. Kazimiera znaną była z wysokich przymiotów serca i umysłu.

W Zbarażu, Julian Jelita Borzemski, c. k. komisarz straży skarbowej, mąż niezwyklej prawości, poważany i kochany nietylko przez swoich kolegów, ale w szerokich kołach towarzyskich, przeżywszy lat 47.

W Paryżu, słynna z dobroczynności księżna Galliera, z domu margrabianka Brignolle de Sale. Za życia jeszcze ofiarowała księżna rodzinemu swemu miastu Genui 20 milionów lirów na różne cele pożyteczne, oraz wspaniałą galerję obrazów.

— **Profesor Jaroczyński**, artysta malarz w Poznaniu, obchodzić będzie wkrótce pięćdziesiątą rocznicę swej działalności. Jubilat w ciągu półwiekowej niezmiernie pracowitej budził zmysł piękna w Poznaniu, kształcił krocie młodzieży w zawodzie malarskim i zyskał sobie powszechny szacunek jako mąż uczony, dzielny obywatel i przyjaciel młodzieży. Ze szkoły jego wyszły talenta artystyczne, głośnie w kraju i za granicą. Kilku też uczniów i uczniów zacnemu profesorowi, chcą mu objawić swą cześć i dać żywy dowód pamięci i uznania zasług jego, postanowili upomnieć zbiorowym upamiętnić pięćdziesięcioletni jubileusz prof. Jaroczyńskiego. Zwracają się ni do wszystkich uczniów prof. Jaroczyńskiego i uczniów w jego osobę, aby popieścili z objawami swej przychylności. Wszelkie datki na ten cel do 20 grudnia przysłać należy na ręce p. Franciszka Dobrowolskiego w Poznaniu, ulica Podgórska nr. 8. Odpowiednio do kwoty, jaka się zbierze, komitet zdecyduje, jakiego rodzaju upo-

minek profesorowi Jaroczyńskiemu w końcu bieżącego roku będzie doręczony.

— **W rafinerii nafty** Nobla w Baku, przed kilku dniami nastąpił straszny wybuch, przyczem 31 robotników zostało ciężko rannych.

— **Abdykacja Napoleona I-go.** W Paryżu wyszła ciekawa bardzo książka p. t. „Le Prince Lucien Bonaparte et sa famille“, osnuta na wspomnieniach brata wielkiego cesarza, które odkryto w pozostalych po nim papierach. Ks. Lucyan był w niełaskę przez cały czas panowania Napoleona; po bitwie jednak pod Waterloo pospieszył wspaniałomyślnie ofiarować swe usługi nieszczęśliwemu bohaterowi. W Paryżu, dokąd pospieszył Napoleon, walka pomiędzy cesarzem a Izłą wrzała wówczas zawzięta. Książkę usiłował nadaremnie przyprowadzić do upamiętania deputowanych i senat.

„Przechadzałem się — pisze — z cesarzem po ogrodzie Elizejskim, zbitym tłum otaczał ze wszystkich stron ogród; za każdym razem, gdyśmy dochodzili do końca dużej alei, zwał się tłum widzieć Napoleona, witał go jeden okrzyk, złożony z dwudziestu tysięcy pojedynczych okrzyków; błagano go o broń, aby iść na jego nieprzyjaciół; mężczyźni, kobiety, dzieci rzucały się na kolana, wyciągając ku niemu ręce, zaklinając, jak ojca, aby ich nie opuścił. Jedno słowo, a nieprzyjaciele cesarza zostaliby pogiębieni; jedno słowo, a wojna domowa zwiększyłaby grozą swą nieszczęście wojny obcej. Wśród tego ogólnego entuzjazmu, jakżeż mało ludzi potrafiłoby duszy swej nakazać spokój, jaki jaśniał na twarzy Napoleona;

— „Spójrz na ten lud — rzekłem do niego! Tak jest w całej Francji. I opuścisz — że ją na pastwę walki stronnictw?”

— „Czyż jestem więcej niż człowiekiem — odparł — zatrzymując się i odpowiadając przyjaznym skinięciem ręki na okrzyki tłumy — czyż zdołałbym tysiąc zbłąkanych deputowanych doprowadzić do jedności, która jedna może nas uratować; lub jestem nędznym dowódcą stronnictwa, aby uzbrajać bezużytecznie braci przeciwko braciom? Nie, nigdy. W miesiącu Brumaire musiałem dla dobra Francji wyciągnąć miecz z pochwy — dla dobra Francji musimy odrzucić m ten zdala od siebie. Idź, spróbuj doprowadzić Izby do jedności; z niemi mogę wszystko — mógłbym bez nich wiele uczynić... dla samego siebie; lecz nie zdołałbym ocalić ojczyzny. Idź, a przedewszystkiem zabraniam ci, abyś w drodze przemawiał do tego ludu, co tak gwałtownie prosi mnie o oręż. Gotów jestem na wszystko dla dobra Francji — nie nie zrobię dla własnego.“

— „Takie to słowa — pisze ks. Lucyan — wyszły wówczas z ust Napoleona. Oczy moje napełniły się łzami i poraz pierwszy w moim życiu upadłem mu do nóg, pełen czci dla tego ojca ludu, zdradzonego, zapomnianego przez ludu tego przedstawicieli.“

Znajdujemy dalej ustęp, w którym naczynny świadek opisuje podpisanie abdykacji.

„Posiedzenia stawały się coraz niespokojniejsze i zdradzały niechęć, rosnącą z każdą niemal godziną. Nie ukrywano już nawet jej celu — dopominano się wręcz abdykacji wielkiego naszego wodza i to w chwili, gdy nieprzyjacieli kołatał do bram stolicy. Lafayette, o którym Washington powiedział z wielką słusnością: „Dobre serce, licha głowa“, dowodził partją, pragnącą usunąć ostatecznie cesarza. Miał on z ks. Lucyanem, mianowanym wówczas komisarzem cesarskim, gwałtowną sprzeczkę. Pozwolił sobie w obecności kilku deputowanych odezwać się do księcia tonem ostrym: „Powiedz książę bratu swemu, aby nam przysłał swą abdykację, a nie, to my mu przyszlemy detronizację.“

— „A ja — zawołał ks. Lucyan — przyszlę panu La Bedoyère'a z całym batalionem straży.“

„Książę pospieszył zdać sprawę Napoleonowi o tem, co nazywał buntem. Cesarz konferował właśnie z Carnotem, Bassano i innymi ministrami. Gdy mu brat przedstawił położenie i powtórzył zuchwałe słowa Lafayette'a, Napoleon zastanowił się i zdawał się być również niezdecydowanym, jak w dniu 18 Brumaire'a. Zawołał wreszcie, że długie oddalenie od Paryża stepiło widocznie jego przenikliwość, że czasy nie były już te same i że uciekać się do rozwiązania, któremu w dodatku Izby mogły się opierać, byłoby to gwałcić położenie, wyzywać wojnę domową itd.“

— „Nie — rzekł — ponieważ nienawieć oślepiła ich do tego stopnia, iż nie widzą, że ja jeden mogę wyratować kraj, będą mieli to, o co się upominają. Książę Lucyanie, weź pióro.“

„Na rozkaz ten książę usiadł przed biurkiem, umoczał pióro i trzymając je nad wielkim arkuszem papieru, czekał. Zaledwie jednak cesarz podyktował mu pierwsze słowa abdykacji, Lucyan zerwał się z krzesła, rzucił pióro o stół z taką gwałtownością, że złamało się na dwoje i chciał wybiedz z pokoju.“

— „Zostań — zawołał cesarz głosem, którym zdawał się rozkazywać mu i błagać go o to.“

Abdykacja została podpisana.

— **Czarny deszcz.** Osobliwsze zjawisko przyrody opisuje w dziennikach angielskich p. L. Eddie z Grahams-town przyłądku Do-

brej Nadziei. Dnia 14 sierpnia b. r. zerwała się tam gwałtowna burza, która trwała do rana dnia następnego i której towarzyszyły chwila straszne ulewę, przyczem całe przestrzenie pokryte zostały wodą czarną jak atrament. P. Eddie robi dwa przypuszczenia: pierwsze, że woda zafarbowała się czarnym kolorem od cząstek wulkanicznych, pozostalych w zawieszaniu w atmosferze po niedawnym wybuchu; drugie, prawdopodobniejsze, że ziemia w swym obrotcie w przestrzeni, spotkała nagromadzenie pyłków meteorycznych, wyjątkowo gęste, że ta niezwykła materyja składała się z żelaza meteorycznego, i że porwana przez deszcz i zmieszana z wodą bagnisk i szczytkami organicznymi, rozpuściła się, nadając wszystkim barwę czarną, jak atrament. Nasuwa się też hipoteza, że kolor czarny mógł pochodzić poprostu z mieszaniny pyłu kosmicznego z wodą, ale badacz skłania się więcej do przypuszczenia, że kolor czarny pochodził z tego, iż żelazo rozkładało się w wodzie nasyconej szczytkami organicznymi, chociaż pewna ilość atomów kosmicznych mogłaby równie dobrze unosić się w wodzie, nie rozkładając się w niej i następnie utworzyć gęsty osad.

— **Zaśmienie słońca.** Amerykanie czynią przygotowania do obserwacji wielkiego zaśmienia słońca, które w państwach Oceanu Spokojnego w dzień Nowego Roku będzie widzialnym. Nadzwyczajnie rzadko się zdarza, iżby rok zaczynał się od zaśmienia słońca całkowitego. Coś podobnego nie zdarzyło się jeszcze od r. 1612 i nie powtórzy się prędzej, aż w r. 2161.

— **Nieustająca wystawa** zjednoczonego Towarzystwa przyjaciół sztuk pięknych, przy ulicy Trzeciego Maja (dom Tennera), otwartą jest codziennie od godziny 10 rano do 4 po południu. Wstęp od osoby kosztuje w niedzielę 15 ct., w dni powszednie 30 ct. Dla członków wstęp wolny.

GŁOSY PUBLICZNE.

Z Czernichowa otrzymujemy następujące pismo: Chcąc zapobiedz rozszerzeniu błędnych a szkodliwych wiadomości o zaburzeniach w tutejszej szkole uwiadomiamy Szanowną Redakcyę, że dnia 8go i 9go zaszły zaburzenia z powodu oporu uczniów przeciw przepisom regulaminu internatowego, które jednak poskromione zostały i wykłady odbywają się w porządku.

W interesie szkoły upraszamy wszystkie Redakcyę, o wstrzymanie się z podawaniem przesadnych a niesprawdzonych wieści. Z Dyrekcji kraj. śród. Szkoły rolniczej w Czernichowie, d. 13 grudnia 1888.

Rylski.

Rada miasta Lwowa.

(Posiedzenie z dnia 13 grudnia.)

(L) Przewodniczący p. Mochnacki Radny p. Blumenfeld przedłożył wniosek sekcji V. w sprawie fundacji p. Roberta Domsa, który jak wiadomo, założył we Lwowie dom przytułku dla starców. Głównym postanowieniem aktu fundacyjnego są następujące: Na utworzenie schroniska dla starców przeznacza p. R. Doms nową realność przy ulicy św. Teresy pod l. 903, i kapitał w kwocie 107.000 zł. w listach zastawnych gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego. Zarząd tej instytucji spoczywać będzie w ręku kuratorji złożonej z 12 osób, a mianowicie: z jednego księdza obrz. łac. i jednego księdza obrz gr. kat., mianowanych przez arcybiskupa tych obrządków; z pastora ewangelickiego; z każdorazowego prezydenta m. Lwowa i trzech delegatów Rady miejskiej, z 2 kupców i 2 zastępców stanu kupieckiego, wreszcie z jednego delegata szkoły politechnicznej. Do zakładu tego mogą być przyjęci: kupcy, przemysłowcy, architekci, inżynierowie, chemicy, literaci, artyści - malarze i rzeźbiarze, w ogóle osoby zasłużone okolicy, chociażby nie posiadali obywatelstwa austriackiego. Każdy z prebendaryuszów otrzyma osobną celę, 15 złr. miesięcznie na utrzymanie, a 10 złr. miesięcznie na rękę. Z kapitału fundacyjnego wydziela fundator kwotę 40.000 złr. i procenta od tej sumy ma pobierać sam fundator tytułem dożywocia, po najdłuższym zaś jego życiu, jego spadkobiercy w pierwszej linii. Cała suma fundacyjna spoczywać będzie w kasach magistratu. Namiestnictwo nie poczyniło żadnych zarzutów przeciw tej fundacji a wejście jej w życie uczyniło zawisłym od przyjęcia warunków aktu fundacyjnego przez magistrat, a mianowicie, jeżeli miasto przyjmie pod swój zarząd majątek fundacyjny, i przychyli się do warunków aktu fundacyjnego. Rada, zgodnie z wnioskiem sekcji V, przyjęła wszystkie warunki aktu fundacyjnego i uchwaliła wyrazić p. Domsowi przez

osobną delegację, w skład której wejdą prezydent miasta i dwóch radnych, najserdeczniejsze podziękowanie.

Na rozdzielnie zapomóg dla urzędników magistratu, uchwaliła Rada wyznaczyć kwotę 2000 złr.

Zgodnie z wnioskami sekcji II i V, uchwaliła Rada polepszyć byt materyalny urzędników m. Izby obrachunkowej i poczawszy od r. 1889 podniosła płace dyrektora i urzędników.

Uchwalono nado zmienić ustęp 2gi Sfu 4go ustawy służbowej dla urzędników rachunkowych w ten sposób, że odąd wymagać się będzie od kompetentów co najmniej ukończonej 8ej klasy gimnazjalnej i świadectwa ze złożonego egzaminu z rachunkowości państwowej.

Na interpelację dr. Ciesielskiego, co się dzieje z podaniami pp. lekarzy miejskich i urzędników manipulacyjnych o polepszenie bytu materyalnego, odpowiedział p. prezydent, że te sprawy będą wkrótce przedłożone Radzie do stanowczej decyzji.

Towarzystwu muzycznemu *Harmonii*, uchwaliła Rada udzielić tytułem jednorazowej subwenyji 1000 złr.; tytułem subwenyji za rok 1889 kwotę 3000 złr., a nado postanowiono zamiast pomieszkania *in natura*, przysłać Towarzystwu relutum w kwocie 500 złr.

Dostawę obuwia dla miejskiej straży ogniowej powierzono na lat 3, pocawszy od r. 1889 majstrowi szewskiemu, p. Schusterowi.

Uchwalono w końcu utworzyć filie przy szkołach żeńskich, św. Anny i Czackiego.

GOSPODARSTWO I HANDEL

(Gł.) Z Rady kolejowej. Załatwiając dawniejszy już wniosek członka p. Reicha, Rada uchwaliła na propozycję komitetu do planów jazdy rezolucyę następującą:

„Uprasza się wys. Rząd, aby z całym naciskiem starał się, by galic. kolej im. Karola Ludwika dodawała swym pociągom kurierskim także wagony trzeciej klasy, tudzież by zaprowadziła bilety jazdy tam i napowrót na pociągi kurierskie.“

Natomiast stosownie do propozycji tegoż komitetu odrzuciła Rada wniosek członka p. Struszkiewicza, tyczący się zmiany planu jazdy na kolei Dębicko-Rozwadowskiej w ten sposób, by pociąg osobowy z Rozwadowa stawał w Dębicy około godziny 10 rano, a wychodził do Rozwadowa z Dębicy około godziny 2 po południu. Odrzucono wniosek ze względu na łączność z pociągami chodzącymi na głównej linii kolei im. Karola Ludwika.

Na propozycję komitetu taryfowego co do wniosku czł. p. Struszkiewicza o obniżenie taryf na kolei Dębicko-Rozwadowskiej Rada uchwaliła co następuje:

„Rada skarbowych dróg żelaznych przemawia za obniżeniem taryf lokalnych kolei Dębicko-Rozwadowskiej do poziomu taryf samejże zachodniej linii kolei im. Karola Ludwika pod tym warunkiem, że kolej im. Karola Ludwika zrówna z niemi taryfy szlaku Jarosławsko-Sokalskiego, które obecnie są niższe.“

Z inicjatywy czł. p. Briessa postawił komitet taryfowy wnioski następujące:

„1. Przewozom zboża z Węgier i z Galicji na Morawę i Śląsk powinno nadawać się równe ulgi taryfowe, jak przewozom do Czech, a ta obniżka taryf powinna być zastosowywana już do przewozów na odległość 400 klm.“

„2. Dla przewozów mąki wewnątrz Morawy, Śląska i Galicji powinno ustanowić się te same taryfy lokalne, jak w Czechach.“

Rada przyjęła te wnioski, odrzucając dodatkowo wniosek czł. p. Poppera, który żądał, żeby ulgi taryfowe dla przewozu zboża z Galicji i Bukowiny były zastosowywane także do przewozu mąki z tychże krajów.

Przyjęta także Rada wniosek komitetu taryfowego, wychodzący z inicjatywy czł. p. Reicha, który brzmi:

„Uprasza się wys. Rząd, aby poczynił starania, by zboże, wyroby młynarskie i otręby z obwodów pogranicznych były nie taniej taryfowane, jak w galicyjskim ruchu lokalnym.“

— **Z Izby handlowo-przemysłowej.**

Wedle sprawozdania rocznego c. k. generalnego konsulatatu w Salonice za rok 1887, otrzymały tureckie urzędy cłowe surowy nakaz nie przepuszczać żadnych towarów z etykietami, któreby ze względów politycznych lub socyalnych, uważane być mogły za gorszące lub nieprzyzwoite. Nakazem tym dotknięte zostaną w pierwszym rzędzie papierki cygaretowe, zapalaki, karty do gry i inne podobne towary. Dla tych towarów, przystępnych dla szerszej ludności, cenzura jest daleko ostrzejszą, niż dla towarów większej objętości.

Portrety obcych panujących, każda figura w stroju tureckim, albo też tylko alegorye, któreby przyisane być mogły znaczenie polityczne lub socyalne, wystarczają, aby zabronić importu towarów. Oczem się interesowanych

dla należytego zastosowania się i uniknięcia ewentualnych strat, niniejszem zawiadamia. Prezydent: *Simon* m. p. Sekretarz: *Bodyniski* m. p. ces. rada.

** **Targ zbożowy.***) Dnia 14 grudnia. 1888 r.

Lwów, pszenica 6-60 do 7-35, żyto 5-30 do 5-70, jęczmień browarny 5-50 do 7-—, owies 5-60 do 6-10, groch 6-— do 10-—, wyka 4-50 do 5-—, rzepak 12-50 do 13-50, linianka ——, konieczyna czerwona 50-— do 65-—, konieczyna biała 40-— do 48-—, konieczyna szwedzka —— do ——.

Tarnopol, pszenica 6-50 do 7-30, żyto 5-10 do 5-35, jęczmień browarny 5-50 do 6-50, owies 5-50, do 6-— groch 5-75 do 10-—, wyka 4-30 do 4-75, rzepak 12-60 do 13-—, linianka ——, konieczyna czerwona 48-— do 64-—, konieczyna biała 40-— do 47-—, konieczyna szwedzka —— do ——.

Podwołoczyska, pszenica 6-50 do 7-20, żyto 5-10 do 5-50, jęczmień 5-20 do 6-50, owies 5-40 do 5-95, groch 5-70 do 9-50, wyka 4-50 do 5-10, rzepak n. 12-— do 13-30, linianka —— do ——, konieczyna czerwona 48-— do 64-—, konieczyna biała 37-— do 53-—, konieczyna szwedzka —— do ——.

Czerniowce, pszenica 6-85 do 7-40, żyto 4-70 do 5-15, jęczmień 5-— do 6-75, owies 5-— do 5-50, groch 4-40 do 9-—, wyka 4-10 do 4-80, rzepak 10-— do 11-15, linianka —— do ——, konieczyna czerwona 35-— do 43-—, konieczyna biała 31-— do 35-—, konieczyna szwedzka —— do ——, tymotka 20-— do 30-—.

Wszystko za 100 kilo netto bez worka.

Chmiel od —— do —— zł. nominalnie za 56 kilo, loco Lwów, nominalnie.

Okowita gotowa za 10-000 litrów prc. loco Lwów 13-75 do 14-— zł.

Uspokojenie młde. Tylko pszenica w doborowym gatunku znajduje odbiorcę na eksport do Szwajcaryi, gdyż Niemcy zalewają pszenicą Królestwo Polskie i Rossyę. Konieczyna poszukiwana.

*) Przedruk wzbroniony.

OSTATNIA POCZTA

Najd. Arcyksiąże Ernest udał się na pobyt zimowy do Bozen, gdzie już poprzednio wyjechał w tym samym celu Najd. Arcyksiąże Henryk.

Jutro 15 b. m. o godzinie 10 rano zostanie odprawionem nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. Grocholskiego w kościele OO. Bernardynów (*Schotten-Kirche*). Na nabożeństwo to, urządzone przez Koło polskie, zaproszono wszystkich Ministrów, posłów i Polaków mieszkających w Wiedniu. Wybór prezesa Koła polskiego nastąpić ma w niedzielę dnia 16 b. m.

Na wczorajszym posiedzeniu Izby dep. wśród dalszej szczegółowej dyskusji nad ustawą wojskową dep. Steinwender wniósł do §. 14 „o rocznym kontyngensie rekrutów“ wstawienie nowego ustępu, ustanawiającego stopę pokojową na 275.000 żołnierzy. Przez to zdaniem mowcy oszczędzi się trzy miliony, które mogłyby być użyte na ciepłą strawę wieczorną dla żołnierzy.

Dep. Mattusz uczynił dodatkowy wniosek, aby przedłożenia rządowe przed upływem zastrzeżonego w ustawie terminu, a tyczące się zmiany lub pozostawienia dotychczasowego kontyngensu rekrutów, we właściwym czasie były Radzie państwa przedkładane.

P. Minister Welsersheimb oświadczył, że Rząd nie może przyjąć wniosku Steinwendera. Ustanowienie siły zbrojnej w razie pokoju jest w ogóle bez celu. Sprawa ta winna być pozostawiona władzom wykonawczym. Praktycznie oznacza się siłę zbrojną w czasie pokoju przez liczbę rekrutów i rozporządzenie środków pieniężne. Przeciwno dodatkowemu wnioskowi dep. Mattusza p. Minister merytorycznie nie niema do zarzucenia.

Po oświadczeniu prezydenta dr. Smolki, że do przyjęcia tego paragrafu potrzeba będzie dwóch trzecich większości, odrzucono wniosek dep. Steinwendera i przyjęto §. 14 w brzmieniu komisijnem wszystkimi głosami z wyjątkiem dep. Türka. Dodatkowy wniosek Mattusza również przyjęto; §. 15 po krótkiej dyskusji przyjęto bez zmiany, również i §. 16—23 bez dyskusji.

Dalszy przebieg obrad streszcza dzisiejsza depesza.

Jutro, w sobotę, zbiera się na posiedzenie Izba panów.

Cesarz Wilhelm cofnął wnioski o karne ściganie *Freisinnige Ztg.* z powodu przedrukowania głośniejszych pamietników ś. p. cesarza Fryderyka z lat 1870/1.

Z Berlina donoszą, iż u ks. Bismarcka odnowiły się od dni kilku cierpienia nerwalgiczne.

Były minister spraw wewnętrznych Putkammer miał w tych dniach na zebraniu Towarzystwa gospodarczego w Stolpmowie, z której wynika, iż postanowił stanowczo i raz na zawsze wycofać się z życia politycznego.

Z wielu stron potwierdzają, że śledztwo przeciw dr. Geffkenowi zostało już ukończonym. Wynik śledztwa pozwala powątpiewać, czy prokurator państwa będzie mogła wnieść oskarżenie o zbrodnię zdrady kraju.

Z Rzymu piszą do *Czasu*:

„Mogę zapewnić, że Ojciec św. oświadczył, iż silną ma nadzieję, że będzie mógł na przyszłym konsystorzu zamianować kilku biskupów polskich. O ile wiem, biskupów tych będzie trzech i to z pomiędzy takich osobistości, z których wszyscy, a szczególnie Polacy będą zadawoleni. Wielką trudność stanowiły właśnie osoby, jakie dawniej Rossya zaproponowała, a których Stolica św. przyjąć nie mogła. — Rossya zrozumiała w końcu, że nie po jej stronie leży słuszność i dlatego cofnęła się. Miejmy nadzieję, że prędzej lub później w innych kwestjach uczyni to samo. Dotąd kwestya biskupów jedyną jest, o którą traktowano.“

Wedle doniesienia, *Ag. Hawasa*. dnia 15 stycznia p. r. nastąpi w Bukareszcie spotkanie exkrólowej Natalii z jej synem królewiczem Aleksandrem, a to z wyraźnego zezwolenia króla Milana.

Giełda paryska zostawała przez kilka dni pod wrażeniem niepomyślnych pogłosków o kanale Panamy. Wysoki świat finansowy zapewnia jednak, że przesilenie przedsiębiorstwa Panamy jest tylko chwilowe. Pociągają się zresztą tem, że Paryż sam obniżył był bardzo efekta Panamy i że w obec postawy lepszej teraz Londyn i Berlin będą zmuszone ponownie wykupywać akcje.

W senacie francuskim złożył minister rolnictwa budżet uchwalony przez Izbę, wyrażając wiecej nadzieję, że senat będzie mógł przed końcem roku załatwić cały budżet.

W Paryżu obiegały pogłoski o przesileniu ministeryalnym, nikt jednak nie brał ich na serio, jakkolwiek nie jest tajemnicą, że gabinet obecny nie obudza w większości zaufania.

Oskarżenia Gilly'ego zrobiły niezmiernie fiasco. Dziś, po ogłoszeniu przezeń odwołania, stracił on i tych przyjaźniół nie wielu, których mógł mieć w Izbie deputowanych. Wydawca książki natomiast oświadcza, że deput. Gilly skłamał po prostu twierdząc, że nie widział i nie czytał materyałów, przygotowanych do ogłoszenia. Przykre także wrażenie wywarł fakt, że Gilly, który oświadczył reprezentacji Nimes, iż nie przyjmie pensji za pełnienie obowiązków burmistrza, skoro został usunięty ze stanowiska, kazał sobie wypłacić całą zaległą pensję.

Pol. Corr. donosi z Rzymu: W przedstawionej parlamentowi włoskiemu „księżdzie zielonej“ o handlowo-politycznych rokowaniach pomiędzy Włochami a Francją, stara się rząd wykazać usiłowania gabinetu włoskiego, który pragnął osiągnąć ugodę co do traktatu. Księga usiłuje dalej udowodnić, że rząd francuski w propozycjach swych długo występował tylko z ogólnikami, a nie ze ściśle określonymi wnioskami, które podał dopiero w ostatniej chwili. Ale i te, w porównaniu z traktatem z r. 1881 były bardzo niekorzystne dla handlu i interesów Włoch. Rząd francuski ciągle zresztą wyrażał obawę, że zwolennicy celów ochronnych w Izbie francuskiej odrzucą cały traktat. W takich warunkach obie strony oświadczyły, że propozycje są niemożliwe do przyjęcia.

W oświadczeniach prezesa gabinetu włoskiego, Crispiego, o których wczoraj wzmiankowała depesza, zapewniali on między innymi, że Massawa jest tak silnie obwarowana, iż niemożliwy jest napad niespodziany.

Osservatore Romano zapewnia, że wspomniany już memoriał stowarzyszenia *Unione Romana* nie jest rokosem przeciw Papieżowi, ale zmanifestowaniem indywidualnej wolności, a zarazem aktem synowskiej pokory i poddania się woli Papieża, który sam wyda ostateczne orzeczenie i postanowi, co dalej czynić należy.

Z Brukseli donoszą: Zdaje się, że arestowanie głównych przywódców wpłynęło uśmierniająco, ponieważ ze wszystkich zrewoltowanych okolic donoszą, że ruch słabnie a przynajmniej nie wzmagają się.

Trybunał apelacyjny brukselski dał we środę odmowną odpowiedź na prośbę panny Popelin, która żądała, ażeby przypuszczono ją do przysięgi jako adwokatki. Orzeczenie odmowne motywowano oświadczeniem, że postępowanie takie byłoby sprzeczne z ustawami obowiązującymi, ponieważ rola kobiety w społeczeństwie nie da się pogodzić z funkcjami, któreby pełniła panna Popelin. Orzeczenie zwraca w końcu uwagę na ten artykuł ustawy, który poczytuje kobietę za nieudolną do przyjmowania zobowiązań bez przyzwolenia męża; kobieta zatem nie może czynić tego w imieniu innych, czego jej samej nie wolno.

TELEGRAMY GAZETY LWOWSKIEJ

Wiedeń, 14 grudnia. W dalszym ciągu wczorajszego posiedzenia Izby deputowanych (patrz *Ost. post.*) w rozprawie nad §. 24 ustawy wojskowej, o uzdolnieniu do służby ochotniczej jednorocznej, wniósł dep. Engel, aby opuścić z tego paragrafu ustęp postanawiający, by jednorocznicy ochotnicy, którzy nie odpowiedzieli odnośnym warunkom służyli jeszcze dalej po wysłużeniu pierwszego roku w linii. Dep. Hevera wnosi, aby egzamina oficerskie były uproszczone i aby uwzględniano przy nich wjak najobszerniejszej mierze język ojczysty. Dep. Beer przemawia przeciw jakiemukolwiek utrudnieniu służby ochotników jednorocznych, nazywa niesprawiedliwym to, aby ochotnicy, którzy nie zdadzą egzaminu oficerskiego, musieli służyć rok drugi, i żąda odesłania tego paragrafu do komisji, ewentualnie przyjęcia wniosku: iżby ochotnicy jednorocznicy, którzy nie zdadzą egzaminu oficerskiego, musieli służyć jeszcze pół roku, i to przy podziale tego półrocza na dwa okresy w przeciągu dwóch lat, każdym razem pomiędzy 15 lipca a 15 października. Dep. Coronini nie zgadza się na to, gdyż instytucja ochotników jednorocznych jest przecież pewnym uprzywilejowaniem a z uwagi na to trzeba obecnie, gdy ludność jest przez ustawy o obronie krajowej i pospolitem ruszeniu tak bardzo obciążoną, postępować bardzo ostrożnie.

Pan Minister, hrabia Welsersheimb, oświadcza, że zarząd wojenny ma nadzieję, iż co do służby wojskowej, która na wszystkie warstwy ludności nakłada tak wielkie ciężary, klasy wykształcone dadzą przykład ofiarności. Błędem jest mniemanie, jakoby jednorocznicy ochotnicy w Austrii okazali się mniej pożytecznymi, niż w innych krajach, owszem, liczba tych, którzy egzamin zdają, wzrasta ciągle. Ten fakt przemawia zaś właśnie za ustawą, gdyż surowość ustawy dotykać będzie tylko wyjątki. Zarząd armii nie pragnie wcale, aby służba trwała dwa lata, i zadowoliliby się jednym rokiem całkowicie, gdyby tylko spełnione były warunki, na których instytucja się opiera. Że zaś państwo w tak ważnej kwestyi stawia ściśle określone wymagania, jest rzeczą całkiem sprawiedliwą. Rząd jest przekonany, że odsługiwanie drugiego roku zdarzać się będzie tylko w bardzo rzadkich wypadkach. Pan Minister poleca przyjęcie paragrafu bez zmiany. Na tem rozprawy przerwano. Dalszy ciąg dzisiaj.

Wiedeń, 14 grudnia. (Tel. pr.) Rokowania z Węgrami względem terminu zniesienia wolnego portu Tryestu są w toku; odpowiednia ustawa będzie zapewne przedłożona parlamentom po feryach świątecznych.

W miejsce prof. Bambergera ma objąć katedrę dr. Gerhard z Berlina.

Wiedeń, 14 grudnia. Na dzisiejszym posiedzeniu Izby deputowanych przedłożył Rząd ustawę co do dalszego użycia niektórych do końca marca r. 1889 przyzwolonych kredytów, aż do końca marca r. 1890, dalej zamknięcie rachunków za r. 1885.

W dalszym ciągu rozpraw szczegółowych nad ustawą wojskową, podniósł p. Minister dr. Gautsch korzystny fizyczny i moralny wpływ jednorocznej służby ochotniczej na charakter młodzieży i zaznaczył, że i dotychczas rok służby jednorocznej był straconym dla nauki zawodowej. Że względu na korzyści, jakie służba w linii przynosi zdrowiu ciała, należy chętnie zrzec się przywileju wliczania czasu służby ochotniczej do późniejszej służby zawodowej. Zresztą może zarząd oświecenia zezwolić na ułatwienia co do terminów egzaminowych i stypendyów, szczególnie co do ostatnich zajmie zarząd oświecenia stanowisko jak najliberalniejsze, chyba że stanie się to niemożliwym skutkiem postanowień aktu fundacyjnego. Skrócenie czasu studyów może być wzięte pod uwagę nie tylko ze względu na jednorocznych ochotników, ale ze względu na wszystkich akademików. P. Minister przyrzeka starać się o to, aby ułatwienia proponowane przez uniwersytety i inne zakłady, weszły w życie jak najprędzej. (Okłaski).

Wiedeń, 14 grudnia. (Tel. pryw.) Według dzienników tutejszych przyjął wczoraj p. Minister wojny deputację rękodzielników pod przewodnictwem posłów Lewakowskiego i Niemczynowskiego, która wręczyła petycję względem decentralizacji dostaw skórzanych przedmiotów dla armii. P. Minister miał oświadczyć że pora obecna nie jest odpowiednia do eksperymentów, chociaż osobiście nie jest przeciwny przypuszczeniu konsorcjów i korporacji do dostaw. Szef sekcji Lambert miał oświadczyć że opracował plan na r. 1889 wedle którego objęcie dostaw wspomnianych przedmiotów przez jednego tylko przedsiębiorcę jest wykluczone; dostawy będą podzielone na cztery części, a przeto korporacje będą się mogły o dostawy ubiegać a także i konsorcja.

Petersburg, 14 grudnia. (Tel. pryw.) W sferach urzędowych obiegały pogłoski że hr. Tolstoj ustąpi, a jego następcą ma zostać ks. Imeritinski.

Paryż, 14 grudnia. Ze względu na reklamacje właścicieli winnic Izba dep. odrzuciła 268 gł. przeciw 257 gł. traktat handlowy z Grecją.

Paryż, 14 grudnia. Na giełdzie obiega pogłoska, iż subskrybowano zaledwie 125.000 losów Panama. Subs krybicy w takim tylko razie będzie ważną, jeżeli zostanie rozebraanych co najmniej 400.000 losów.

Na pokładzie pancernika „Admirał Duperre“ w zatoce Jouan eksplodowało wczoraj podczas ćwiczeń działo 34 centymetrowe. Pięciu szeregowców i jeden oficer zginęli na miejscu.

Bern, 14 grudnia. Szwajcarska rada narodowa przyjęła traktat handlowy z Austro-Węgrami.

Żgromadzenie związkowe wybrało kandydata stronnictwa konserwatywnego Hammera prezydentem, a Ruchoneta (radikalnego) wiceprezydentem rządu związkowego na rok 1889. Stamm został wybrany prezesem, Blaesi wiceprezesem trybunału związkowego na rok 1889/90.

Londyn, 14 grudnia. Standard donosi: Osman Digma zawiadomił angielskiego komendanta w Suakimie, iż Emin basza, wraz z pewną liczbą białych podróżników, między którymi

znajdował się prawdopodobnie Stanley, został wydany przez zbuntowane wojska Mahdiemu. Osman Digma poparł to doniesienie dowodami.

Telegrafowany kurs wiedeński.

Wiedeń, 13 grudnia 1888, godzina 1 m.
40. Alp. Tow. gór. 41.90, Węg. akcje kredyt. 301.50, Akcje anglo-austr. 114.—, Akcje banku Union 209.50, Akcje kolei Karola Ludwika 207.50, Akcje kolei północnej 243.50, Akcje kolei południowej 96.75, Akcje kolei Alfeld —.—, Akcje kolei Elżbiety 251.50, Akcje kolei lwowsko - czerniowieckiej 208.50, Akcje kolei węg. północno-wschodniej 173.50, Wiedeńskie losy 144.50, Akcje kolei Rudolfa —.—, Akcje kolei Albrechta —.—, Węgierskie obligacje państw. w złocie —.—, Galicyjskie obligacje indemnizacyjne 104.50, Losy regulacji Cisy —.—, Losy tureckie 22.25, 4 pr. węgierska renta złota 101.07, Akcje związkowego banku 97.25, akcje banku obrotowego —.—, akcje kolei państwowej —.—, rubel papierowy 1.23.25, węgierskie losy 92.65, marka niemiecka —.—, kolej Karola Ludwika —.—, akcje tytoniowe 94.75, akcje banku dla krajów koronnych 216.50, Usposobienie wzmożnione.

Wiedeń, 13 grudnia 1888, godzina 5 m 35. Akcje kredytowe 303.80, Anglo-austr. —.—, Unionbank —.—, Kolej Karola Ludwika 207.—, Południowa —.—, renta papierowa 81.80, galicyj. listy zastawne —.—, galic. obligacje indemnizacyjne —.—, gal. bank rustykalny —.—, Losy z r. 1883 —.—, Napoleonodor 9.64.50, rubel papierowy —.—, Usposobienie —.—.

Wiedeń, 14 grudnia 1888, godzina 10 m 30. Akcje kredytowe 304.10, anglo-austr. —.—, Unionbank 209.50, kolej Karola Ludwika 207.25, Południowa 97.—, renta papierowa —.— 5 pr. gal. hip. listy zastawne —.— gal. obl. indemn. —.—, do —.—, 4 1/2 pr. listy zastawne banku krajowego 93.—, 4 1/2 pr. pożyczka krajowa z r. 1883 94.50, Napoleonodor 9.63.50, rubel papierowy —.—, Usposobienie pomyślne.

Telegramy zbożowe z dnia 13 grudnia 1888. Wiedeń: Pszenica za 100 kilo —.— do —.— zł., żyto —.— do —.— zł., jęczmień —.— do —.— zł., kukurudza —.— do —.— zł., owies —.— do —.— zł., okowita per 10.000 litr procent 17.50 do 17.75 zł. Szczecin: Pszenica —.—, rzepik —.—, spirytus —.—, kukurudza —.—, Kolonia —.—, rzepak —.— do —.— zł., 100 kilogr. na wiozłą Budapeszt: Pszenicy na jesień 7.80 do 7.82 Berlin: Pszenica żółta (na listopad) 179.— do —.—, żyto —.— m. spirytus 34.20 rzepakowy olej —.—, Paryż: mąki 60.60 kilog. —.—, olej rzepakowy —.— fr. spirytus —.—.

Odpowiedzialny Redaktor Adam Krechowlecki.

Pociągi kolejowe

podług zegara lwowskiego.

Przychodzą do Lwowa:

Z Krakowa: o godz. 8 min. 50 rano pociąg osobowy, o godz. 4 minut 3 po poł. pociąg kurjerski, o godz. 7 minut 15 wieczór pociąg mieszany, o godz. 9 min. 28 wieczór pociąg osobowy.

Z Czerniowiec: o godz. 6 min. 40 rano pociąg mieszany, o godz. 8 wieczór pociąg pospieszny, o godz. 11 min. 6 w nocy pociąg mieszany.

Z Podwoleczysk: na dworzec Podzamcze o godz. 2 min. 38 w nocy pociąg mieszany, o godz. 2 min. 8 po poł. pociąg kurjerski, o godz. 6 min. 22 wieczór pociąg mieszany.

Z Podwoleczysk: na dworzec główny lwowski: o godz. 3 min. 15 w nocy pociąg mieszany, o godzinie 2 min. 20 po poł. pociąg kurjerski, o godzinie 7 wieczór pociąg mieszany.

Ze Stryja: o godz. 1 min. 35 w nocy pociąg osobowy, o godz. 8 min. 26 rano pociąg osobowy, o godz. 3 min. 40 po poł. pociąg osobowy.

Z Bełżca o godz. 5 min. 53 po poł. pociąg mieszany.

Ochodzą ze Lwowa:

Do Krakowa: o godz. 4 min. 20 rano pociąg osobowy, o godz. 7 min. 20 rano pociąg osobowy, o godz. 2 min. 28 po poł. pociąg kurjerski, o godz. 8 min. 30 wieczór pociąg osobowy.

L. 5421 (7667 2-3)
Wadowicki ck. Sąd powiatowy deleg. miejski ogłasza, iż celem zaspokojenia należności Franciszki Targosz w kwocie 202 zł. 58 ct. zpn., odbędzie się w gmachu sądowym w dniach 15 stycznia i 19 lutego 1889 r. każdym razem o godzinie 10 rano, egzekucyjna licytacja połowy realności lwh. 299 i połowa z 12/1264 części realności lwh. 408 w Zembrzycach na Franciszka Proroka zapisanych.

Cena wywołania pierwszej 461 złr 25 ct. drugiej 24 zł. 96 ct.
Wadyum pierwszej 47 zł., drugiej 2 zł. 50 ct.
Resztę warunków licytacyjnych przejrzeć można w registraturze.
Wadowice, 28 czerwca 1888.

L. 6115 (7641 2-3)
C. k. Sąd powiatowy w Bieczu ogłasza, iż celem zaspokojenia 8 zaległych rat po 15 zł. oraz reszty kapitału pożyczkowego 242 zł. 15 ct. odbędzie się na rzecz galicyjskiego Zakładu kredytowego w Krakowie w dniach 14 stycznia 1889 i 11 lutego 1889 o godzinie 10 rano egzekucyjna licytacja realności lwh. 4 gminy marciszewski objętej, małolit. Rzeplennik Józefy i Jana Pszczołów własnej.

Cena wywołania 600 zł.
Wadyum 60 zł.
Resztę warunków licytacyjnych, wyciąg hipoteczny, oraz protokół opisaną przynależności przejrzeć można w registraturze.

Kuratorem niewiadomych wierzycieli hipotecznych ustanowiono adwokata Dra Karola Neumana w Gorlicach.
C. k. Sąd powiatowy
Biecz, dnia 17 listopada 1888.

L. 4433 (7759 2-3)
W dniach 14 stycznia, 18 lutego 1889, o godzinie 10 rano odbędzie się celem wydobycia wierzytelności Józefa Baranowskiego w kwocie 500 zł. wa. zpn. przymusowa sprzedaż realności Wincentego Bigaja lwh. 6 w Zbiku.

Cena wywołania 1025 zł.
Wadyum 102 zł. 50 ct.
Resztę warunków i wyciąg hipoteczny w Sądzie do przejrzania.
C. k. Sąd powiatowy
Krzeszowice, 29 września 1888.

L. 1136 (7872 2-3)
W tutejszym Sądzie odbędzie się dnia 19 grudnia 1888, powyżej ceny szacunkowej, zaś dnia 17 stycznia 1889, o godzinie 10 rano, nawet niżej takowej, licytacja realności pod lk. 23 w Łuce położonej, Fedia Hrabotyki własnej, na rzecz ck. uprzysz Zakładu kredytowego włościańskiego w likwidacji we Lwowie, pto 163 zł. 14 ct. aw. zpn.

Cena wywołania 770 zł.
Wadyum 77 zł. aw.
Resztę warunków i akt oszacowania wolno przejrzeć w tus. registraturze.
Kuratorem niewiadomych wierzycieli Maksymilian H-leuburg w Monasterzyskach.
C. k. Sąd powiatowy
Monasterzyska, 26 marca 1888.

L. 3602 (7311 2-3)
Dnia 18 stycznia i dnia 15 lutego 1889, każdym razem o godzinie 10 z rana, odbędzie się w tut. sądzie egzekucyjna licytacja realności pod nk. 28 w Gdowie położonej, lwh. 28. objętej, Jana Pawlika własnej, na zaspokojenie pretensyi Zakładu kredytowego ziemskiego w Krakowie w kwocie 800 zł. aw. zpn.

Cena wywołania wynosi 2256 zł. aw. zaś wadyum 226. zł.
Resztę warunków licytacyjnych i wyciąg hipoteczny przejrzeć można w tut. sądowej registraturze.
Kuratorem niewiadomych wierzycieli miejscowy ck. notaryusz p. Br. Rogalski ustanowiony.
C. k. Sąd powiatowy
Dobczyce, dnia 15 paźdz. 1888.

L. 3780 (7312 2-3)
Dnia 18 stycznia i 15 lutego 1889 i każdym razem o godzinie 10 z rana odbędzie się w tut. Sądzie egzekucyjna licytacja realności pod nk. 270 lwh. 270 w Gdowie położonej, Maryanny Chyżowej własnej, na pokrycie pretensyi Zakładu kredytowego ziemskiego w Krakowie pto 400 zł. aw. zpn.

Cena wywołania wynosi 1120 zł. aw. zaś wadyum 112 zł. aw.
Resztę warunków licytacyjnych i wyciąg hipoteczny przejrzeć można w tut. sądowej registraturze.
Kuratorem niewiadomych wierzycieli miejscowy ck. notaryusz p. Rogalski ustanowiony.
C. k. Sąd powiatowy
Dobczyce, dnia 15 października 1888.

L. 5591 (7746 1-3)
C. k. Sąd pow. w Zabnie ogłasza, iż celem zaspokojenia należności Tarnowskiej

kasy Oszczędności w kocie 56 złr. zpn. odbędzie się w t. Sądzie w dniach 16 stycznia i 20 lutego 1889 r. każdym razem o godzinie 10 rano egzekucyjna licytacja realności lwh, 15 gm. Konary objętej, Wojciecha Leneczowskiego własnej.

Cena wywołania 312 złr. 50 ct.
Wadyum 31 złr. 25 ct.
Resztę warunków licytacyjnych przejrzeć można w registraturze. Kuratorem niewiadomych wierzycieli Maciej Cisko z Konar. Zabno, 9 listopada 1888.

L. 14740 (7877 1 3)
C. k. Sąd powiatowy m. del. S. II we Lwowie rozpisuje celem ściągnięcia przez zakład kredytowy włościański w likwidacji wywalczonej sumy 300 złr. wa. zpn. publicznej licytację realności Anny Galar własnej w wyk. hip. l. 74 gminy Kleparów zapisanej na dzień 10 stycznia 1889 i na dzień 14 lutego 1889 każdym razem o godz. 10 rano w biurze 3.

Cena wywołania 600 złr.
Poręczne 60 złr.
W pierwszym terminie można tę realność nabyć za, lub wyżej ceny szacunkowej w drugim zaś i poniżej tej ceny.
Resztę warunków protokół ocenienia i wyciąg hip. przejrzeć można w ts. registraturze, kuratorem niewiadomych wierzycieli jest adwokat dr. Józef Smolka.
Lwów, 10 listopada 1888.

L. 4826 (7744 1-3)
W dniach 16 stycznia i 20 lutego 1889 zawsze o godz. 10 z rana przymusowo sprzedana będzie realność w Pogwizdowie położona lwh. 55 objęta Rocha Jakóbowskiego własna na zaspokojenie pretensyi Wojciecha Malca w kwocie 467 złr. 48 ct. zpn.

Cena szacunkowa wynosi 550 złr. w. a., wadyum 55 złr.
Akt oszacowania, wpis hipoteczny i warunki licytacyjne można przeglądać w registraturze.
C. k. Sąd powiatowy
Łańcut, 25 października 1888.

L. 11728 (7327 1-3)
W ck. Sądzie powiatowym w Tyśmienicy odbędzie się dnia 21 stycznia 1889, tylko wyżej ceny szacunkowej lub za takową zaś d. 25 lut. 1887 i niżej ceny szacunkowej każdym razem o 10 g. rano przymusowa publiczna sprzedaż realności pod nk. 84 w Tyśmienicy położona jak Dom. VIII pag. 125. on 1 kw. do Fryderyka Tchorzuckiego należąca, celem ściągnięcia wierzytelności kasy oszczędności w Stanisławowie a to zapadłych rat pożyczkowych 68 zł 35 ct. i 68 zł. 43 ct., 68 zł. 52 ct., 68 zł. 60 ct. i resztującego kapitału w kwocie 1580 zł. aw.
Cena wywołania wynosi 3780 zł. aw.
Wadyum 189 zł.
Resztę warunków licytacyjnych h, jakoteż wyciąg hipoteczny i akt oszacowania, można przejrzeć w tus. registraturze.
Tyśmienica 6 października 1888.

L. 12489 (7322 1-3)
C. k. Sąd obwodowy w Tarnopolu podaje do wiadomości, że w celu ściągnięcia sumy 35 zł. aw. zpn., na rzecz Chanci Sperling odbędzie się dnia 5 lutego 1889 o godzinie 10 przed południem w biurze nr. 4. egzekucyjna sprzedaż osmej części realności dłużników Ignacego i Maryi Łozinskich własnej, w Tarnopolu pod l. sp. 789 położonej.

Cena wywołania nawet poniżej której realność ta sprzedana będzie, wynosi 91 zł. 50 ct.
Wadyum 4 zł. 55 ct. wa.
Bliższe warunki, przejrzeć można w registraturze sądu.

Dla wierzycieli którzyby po dniu 28 maja 1887, prawa zastawu uzyskali, lub którymby uchwała niniejsza względem dozwoleń licytacji za jakiegokolwiek powodu doręczoną być nie mogła, ustanowionym jest na ich koszt niebezpieczeństwo kurator ad actum p. adw. Kwiatkowski, a p. adw. Dr. Łuczakowski zastępują też.
Tarnopol, dnia 20 paźdz. 1888.

L. 7634 (7724 1-3)
C. k. Sąd powiatowy w Bochni zawiadamia, iż celem zaspokojenia sumy 1100 zł. zpn. odbędzie się na rzecz Antoniego Locho w tutejszym Sądzie powiatowym sprzedaż połowy posiadłości lwh. 777 gm. kat. Bochnia objętej, dłużniczki Justyny Gargul własnej, w dwóch terminach mianowicie dnia 17 stycznia i 21 lutego 1889, każdym razem o godzinie 10 przedpołudniem.

Wyciąg hipoteczny i resztę warunków licytacyjnych przejrzeć można w registraturze sądowej.
Kuratorem wierzycieli ustanowiony adw. Dr. Serafiński w Bochni.
Wadyum wynosi 77 złr.
Bochnia, dnia 7 września 1888.

L. 36302
C. k. powiatowa Dyrekcya skarbu w Krakowie rozpisuje trzecią licytację wdzierżawienia prawa poboru podatku spożywczego od mięsa w niżej wymienionych okręgach dzierżawnych na rok 1889 a warunkowo na rok 1890 i 1891 lub też bezwarunkowo na trzy lata tj, od 1 stycznia 1889 do końca grudnia 1891.

Oferty pisemne zaopatrzone w 10 prc. wadyum mają być wniesione do rąk naczelniczka c. k. dyrekcji skarbu w Krakowie najdalej do 2 godziny popołudniu dnia 17 grudnia 1888.

Warunki licytacji jako też wykaz miejscowości należących do poszczególnych okręgów dzierżawnych można przejrzeć w c. k. powiatowej dyrekcji skarbu w Krakowie lub w Nadzorach straży skarbowej krakowskiego okręgu skarbowego.

L. porządk.	Okręg dzierżawny	od mięsa		Licytacja ustna odbędzie się w ck. pow. Dyrekcji Skarbu w Krakowie od godz 9 rano do 1 po południu dnia:
		cena wywołania	10 % wadyum	
1	Andrychów	3637	364	18 grudnia 1888
2	Kęty	4492	449	
3	Skawina	1925	193	

Kraków, dnia 5 grudnia 1888.

L. 1181 (7723 1-3)
Dnia 15 stycznia 1889, o 10 rano, odbędzie się publiczna sprzedaż realności pod lk. 299 w Brzesku, wyk. hip. 296 ks. gruntowej gminy Brzesko objętej, Daniela i Reisli Brühandów własnej, na rzecz Mojżesza Krautera, celem zaspokojenia sumy 550 zł. aw.

Cena wywołania 550 zł.
Wadyum 55 zł.
Akt oszacowania, wyciąg hipoteczny i lżejsze warunki licytacyjne przegłądać można w registraturze.
Brzesko 8 marca 1888.

L. 7959 (7390 1-3)
Wadowicki Sąd delegowany miejski ogłasza, iż celem zaspokojenia należności Jakóba Henbluma w kwocie 339 zł. aw. zpn. odbędzie się w gmachu sądowym w dniach 22 stycznia i 5 marca 1889, każdym razem o godzinie 10 przed południem egzekucyjna licytacja realności l. kons. 143 w Zembrzycach w księdze gruntowej lwh. 175 na Antoniego i Maryannę Mirochów zapisanej.

Cena wywołania 559 złr.
Wadyum 56 zł.
Resztę warunków licytacyjnych przejrzeć można w registraturze.
Wadowice 24 września 1888.

L. 7992 (7567 1-3)
W ck. Sądzie powiatowym w Przeworsku odbędzie się w dniach 16 stycznia 1889 i 18 lutego 1889, zawsze o godzinie 10 rano, publiczna sprzedaż realności i objętej lwh. 417 gminy Gac, Maryanny Drodz własnej, celem zaspokojenia pretensyi Markusa Zwan igiera w w kwocie 37 zł 38 ct.

Cena wywołania 100 zł.
Wadyum 10 zł.
Kuratorem niewiadomych wierzycieli, adw. Dr. Loria w Przeworsku.
Resztę warunków wolno przejrzeć w Sądzie.
C. k. sąd powiatowy.
Przeworsk, 23 października 1888.

L. 4912 (7500 1-3)
W dniach 16 stycznia i 14 lutego 1889 o 10 godzinie rano przymusowo sprzedana będzie realność hipoteczna lw 250 ks. gm. Albigowa objęta, Franciszka Romana własnej i 2/3 części realności tamże lwh. 228 objętej, Jana Reizera własnych, na zaspokojenie sumy 112 zł. 62 ct. Towarzystwa zalickowego.

Cena szacunkowa wynosi 2386 zł. 43 i pół ct. aw.
Wadyum 238 zł. 64 ct. wa.
Akt oszacowania, wpis hipoteczny i warunki licytacyjne, można przegłądać w registraturze.
C. k. Sąd powiatowy
Łańcut, 10 września 1888.

L. 2922 (7828 1-3)
W dniach 16 stycznia i 21 lutego 1889, o godzinie 10 przed południem przeprowadzoną zostanie przymusowa sprzedaż realności pod l. wykazu hipotecznego 91 księgi gruntowej dla gminy Pedole położonej, Stanisława Leskiego własnej.

Cenę szacunkową i warunki licytacyjne można przegłądać w registraturze.
C. k. Sąd powiatowy
Radomyśl, dnia 11 września 1888.

L. 4360 (7590 1-3)
W dniach 17 stycznia i 21 lutego 1889, każdym razem o godzinie 10 przed południem, odbędzie się w tutejszym Sądzie publiczna sprzedaż realności pod nk. 69 w Zarzeczu położonej, ciała tabularnego niestanowiącej, dłużników Iwana i Jawdohy Sebunczaków i nieobjętej masy spadkowej Wasyla Sebunczaku własnej, na

(7887) celem zaspokojenia należności Franciszki Targosz w kwocie 202 zł. 58 ct. zpn., odbędzie się w gmachu sądowym w dniach 15 stycznia i 19 lutego 1889 r. każdym razem o godzinie 10 rano, egzekucyjna licytacja połowy realności lwh. 299 i połowa z 12/1264 części realności lwh. 408 w Zembrzycach na Franciszka Proroka zapisanych.

C. k. Sąd powiatowy w Krakowie podaje do wiadomości, iż celem zaspokojenia należności Kasy oszczędności miasta Krakowa w sumie 585 zł. i 11947 zł. 98 ct. aw. z pn., odbędzie licytację realności pod lk. 146 A i 149 Dz. IV w Krakowie położonych, Władysława Wojczyńskiego własnych, w dwóch terminach, a mianowicie 30 stycznia i 5 marca 1889, każdym razem o godzinie 10 rano w gmachu ck. Sądu krajowego w Krakowie (I piętro, biuro nr. 12).

Cena wywołania realności pod lk. 146 A wynosi 1630 zł., zaś realności pod lk. 149 3778 zł., wadyum wynosi 1/10 cen wywołania
Resztę warunków sprzedaży, akt oszacowania i wykaz hipoteczny przejrzeć można w registraturze sądowej.
Dla wierzycieli hipotecznych, którzyby po dniu 2 czerwca 1888 do hipoteki wspomnianych realności weszli, lub którymby uchwała licytacyjna, lub też późniejsze uchwały z jakiegobądź powodu doręczone być nie mogły, ustanowiono kuratorem dr. Władysława Markiewicza z substytucją dr. Hubaczka, adwokatów w Krakowie.
Kraków, dnia 28 września 1888.

L. 19341. (7284 2-3)
C. k. Sąd krajowy w Krakowie podaje do wiadomości, iż celem zaspokojenia należności Kasy oszczędności miasta Krakowa w sumie 585 zł. i 11947 zł. 98 ct. aw. z pn., odbędzie licytację realności pod lk. 146 A i 149 Dz. IV w Krakowie położonych, Władysława Wojczyńskiego własnych, w dwóch terminach, a mianowicie 30 stycznia i 5 marca 1889, każdym razem o godzinie 10 rano w gmachu ck. Sądu krajowego w Krakowie (I piętro, biuro nr. 12).

Cena wywołania realności pod lk. 146 A wynosi 1630 zł., zaś realności pod lk. 149 3778 zł., wadyum wynosi 1/10 cen wywołania
Resztę warunków sprzedaży, akt oszacowania i wykaz hipoteczny przejrzeć można w registraturze sądowej.
Dla wierzycieli hipotecznych, którzyby po dniu 2 czerwca 1888 do hipoteki wspomnianych realności weszli, lub którymby uchwała licytacyjna, lub też późniejsze uchwały z jakiegobądź powodu doręczone być nie mogły, ustanowiono kuratorem dr. Władysława Markiewicza z substytucją dr. Hubaczka, adwokatów w Krakowie.
Kraków, dnia 28 września 1888.

Konkursa.

Z. 64365 (7747 2-3)
Aus der von einem Ungenannten aus Anlass der Vermählung Ihrer Kais. Hoheit der durchlauchtigsten Frau Erzherzogin Gisela mit S. Kgl. Hoheit dem Durchlauchtigsten Prinzen Leopold von Baiern gegründeten Stiftung ist eine Ausstattung im Betrage von 698 fl. zu vergeben. Auf diese Ausstattung haben Anspruch im Bräutstande befindliche, mittellose und würdige Töchter oder Waisen von solchen Beamten, welche einem dem k. k. Ministerium des Innern unterstehenden Dienstzweige angehören, oder bis zu ihrem Ableben, oder bis zu ihrer Pensionirung angehört haben. Diese Ausstattung wird am 20 April 1889 verliehen, jedoch erst nach eingegangenem Ehebündnisse flüssig gemacht, wozu dem beteiligten Mädchen die Frist bis Ende October 1889 offen steht. Sollte sich jedoch eine Competentin vor der Verleihung verheirathen, so wird dieselbe der verlihenen Ausstattung verlustig.

Die bezüglichen Gesuche sind mit dem Tauscheine, Sitten und Mittellosigkeits-Zeugnisse, sowie mit dem Nachweise über die bereits stattgehabte Verlobung, endlich mit dem Nachweise, dass der Vater der Bewerberin in einem der obigen Dienstzweige dient, oder gedient hat, zu belegen und bis längstens 8 Jänner 1889 bei der k. k. n. ö. Statthalterei in Wien zu überreichen.
Soferne über die bereits stattgehabte Verlobung keine andere Nachweisung geliefert werden kann, ist mindestens der Name und Charakter des Bräutigams anzugeben.
Wien am 24 November 1888
Von der k. k. n. ö. Statthalterei.

L. 383 (7811 3-2)
 Niniejszem ogłasza się konkurs na następujące posady nauczycielskie:
 a) Przy szkole 2 klasowej w Rzeszowie posada nauczyciela kierującego z roczną płacą w kwocie 300 zł., renumeracją za kierownictwo w kwocie 50 zł. i wolnem pomieszkaniem. Do płacy wliczona jest wartość pobieranych naturaliów w kwocie 36 zł. wa.
 b) Przy szkołach etatowych jednoklasowych z roczną płacą 300 zł. i wolnem pomieszkaniem.
 1) w Calejczanach, wartość naturaliów wliczona do płacy wynosi 54 zł.
 2) w Karowie dochód z gruntu wliczony do płacy wynosi 3 zł. 70 ct.
 3) w Korczminie,
 4) w Smolinie,
 5) Ulicku seredkiewicz,
 6) Zurawcach, wartość naturaliów wliczona do płacy wynosi 54 zł., dochód z gruntu 10 zł. 7) w Werchracie, z roczną płacą 400 zł., dochód z gruntu wliczony do płacy wynosi 17 zł. 50 ct.
 c) Przy szkołach filialnych z roczną płacą w kwocie 250 zł. i wolnem pomieszkaniem 1) w Hrebennem, dochód z gruntu wliczony do płacy wynosi 3 zł. 61 ct. 2) Horodzwie, dochód w naturaliach wliczony do płacy wynosi 32 zł. 50 ct. dochód z gruntu 25 zł. 3) Korczowie wartość naturaliów wliczona do płacy wynosi 35 zł. 4) Machnowie, wartość naturaliów wliczona do płacy wynosi 45 zł., dochód z gruntu 10 zł. 5) Poddębceach, wartość naturaliów wliczona do płacy wynosi 90 zł. 6) w Ryzczkach, 7) Stajach, wartość naturaliów wliczona do płacy wynosi 20 zł. 8) Szepepatynie, wartość naturaliów wliczona do płacy wynosi 54 zł. 9) Tarnoszynie, wartość naturaliów wliczona do płacy wynosi 83 zł. 40 ct. 10) Wróblacynie. Przy szkole dwu klasowej w Magierowie posada nauczyciela młodszego z roczną płacą w kwocie 270 zł. aw.
 Kandydaci (kandydatki), ubiegający się o jedną z powyższych posad, mają wnieść podania do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Rawie, za pośrednictwem swych przełożonych i tych Rad szkolnych okręgowych, pod których są zwierzchnictwem najpóźniej do dnia 20 stycznia 1889.
 Podania spóźnione lub niezapatrzone w potrzebne dowody nie będą uwzględnione.
 Z c. k. Rady szkolnej okręgowej w Rawie, dnia 28 listopada 1888.
 Przewodniczący.
 Hellmar

L. 40225 (7875 2-3)
 Na posadę ekspedienta przy c. k. urzędzie pocztowym w Szczawnem, w powiecie Sanockim za kontraktem służbowym i kauce w kwocie 200 zł.
 z płacą rocznych 200 "
 tytułu kancelaryjnego 60 "
 i wynagrodzenie 500 "
 za trzy a względnie czterorazowe jazdy posłańcze do dworca kolei żelaznej Szczawne — Kulaszne.
 Podania należy wnieść najpóźniej do 28 grudnia br. w c. k. Dyrekcji poczt i telegrafów we Lwowie.
 Lwów, 8 grudnia 1888.

Upadłości.

L. 8401 (7845 3-2)
 C. k. Sąd obwodowy jako handlowy w Rzeszowie na zasadzie §. 62 ord. konk. zezwolił na otwarcie konkursu na majątek Franciszka Fischlera nieprotokółowanego kupca w Rzeszowie, a mianowicie na majątek ruchomy, gdziekolwiekby się takowy znajdował, a na majątek nieruchomy o tyle, o ile takowy położony jest w tych krajach, w których ord. konkurs z dnia 25 grudnia 1868 obowiązuje.
 Komisarzem konkursowym ustanawia się p. Roberta Leszczyckiego Radeę Sądu krajowego w Rzeszowie a tymczasowym zarządcą masy pana dra. Włodzimierza Piłńskiego adw. kraj. w Rzeszowie zj. substytucyjną pana dr. Roderyka Alsa, adw. kraj. w Rzeszowie.
 Wierzycieli wzywa się niniejszem, aby w terminie dnia 19go grudnia 1888 o godzinie 9 rano przed komisarzem konkursowym wyznaczonym, za przedłożeniem dokumentów, któreby ich pretensje wykazywały, oświadczyli się co do potwierdzenia tymczasowego zarządcy masy, lub co do ustanowienia innego, tudzież aby wybrali wydział wierzycieli.
 C. k. Sąd obwodowy wzywa tych wierzycieli, którzy swych pretensyj przeciwko masie konkursowej chcą dochodzić, aby takowe nawet w tym przypadku, gdyby się proces w toku znajdował do dnia 5go marca lutego 1889 w c. k. sądzie obwodowym w Rzeszowie, podług przepisu ordynacji konkursowej, unikając szkodliwych skutków prawa zgłosili, a na terminie na dzień 4go 1889, o godz. 10tej rano, w biurze, komi-

sarza konkursowego oznaczonym wywie-rzytelni, i swoje wnioski co do oznaczenia pierwszeństwa swych pretensyj po-czynili.
 Wierzycielom, którzy pretensje swoje zgłoszą, a na owym terminie będą obecni, przysłuża prawo na miejsce tymczasowe-zarządcy masy, jego zastępcy i wydziału wierzycieli, którzy dotąd obowiązki te sprawiali, powołać ostatecznie osoby, w których zaufanie pokładają.
 Wierzyciele, którzy w Rzeszowie lub w jego pobliżu nie zamieszkują, winni są przy zgłoszeniu wymienić pełnomocnika w Rzeszowie zamieszkałego, w celu doręczenia uchwał sądowych, w przeciwnym bowiem razie na wniosek komisarza konkursowego wierzycielom rzezonym na ich niebezpieczeństwo i koszt kurator ustanowionym zostałyby.
 Dalsze ogłoszenia w toku postępowania konkursowego umieszczone będą w urzędowej „Gazecie Lwowskiej“.
 Termin do likwidacji oznaczony, jest zarazem terminem do układow z wierzycielami.
 Rzeszów, 5 grudnia 1888.

L. 14038 (7865 2-3)
 C. k. Sąd obwodowy w Samborze po-daje niniejszem do wiadomości, że otwo-rzył konkurs do całego ruchomego jakoteż w krajach dla których ustawa konkursowa z dnia 25 grudnia 1868 ważną jest położo-nego nieruchomego majątku Hersza Ehren-felda kramarza z Drohobycza.
 Kierownictwo upadłości tej porucza się c. k. radcy sądu kraj. Kolasińskiemu a tym-czasowym zawiadowcą masy ustanawia się adw. dr. Natana Aptla z Drohobycza.
 Wszyscy ci którzy do tej masy kon-kursowej jako wierzyciele konkursowi pre-tensje rościć chcą mają takowe, nawet w ra-zie gdyby o nie spór wytoczony był w cią-gu 60 dni od dnia ogłoszenia tego edyktu w c. k. Sądzie obwodowym w Samborze wedle przepisu ustawy konkursowej w celu zapobieżenia zagrożonym w tejże skutkom prawnym zgłosić i na terminie, który na dzień 13 lutego 1889 o godz. 10 przed południem ustanawia się przed komisarzem konkursowym do likwidacji i do oznaczenia pierwszeństwa wnieść.
 Termin ten wyznacza się zarazem do zawarcia ugody.
 Wierzycielom, którzy na ogólnym ter-minie likwidacyjnym staną i pretensje swe zgłoszą, służy prawo powołać inne osoby w miejsce dotychczasowego zarządcy masy, je-go zastępcy i członków wydziału wierzycieli. Do zatwierdzenia przez Sąd ustano-wionego albo zamianowania innego zawiad-owcy masy, tegoż zastępcy i członków wydziału wierzycieli, wyznacza się termin na dzień 28 grudnia 1888 o godzinie 10 przed południem w obec komisarza konkur-sowego.
 Zarazem zawiadamia się wierzycieli którzy nie w Samborze mieszkają, że we-dle §. 111 zastępcę w Samborze mieszka-jącego celem doręczenia uchwał oznajmić mają inaczej bowiem na wniosek komisa-rza konkurs. dla nich kurator na ich koszt i niebezpieczeństwo ustanowionym zostanie.
 Dalsze ogłoszenia będą w dzienniku urzędowym „Gazety Lwowskiej“.
 Sambor, dnia 9 grudnia 1888.

L. 52319. (7903 1-3)
 C. k. sąd krajowy jako handlowy we Lwowie otwiera niniejszem konkurs na wszystkich ruchomy, jakoteż na wszystkich nie-ruchomy, a w krajach, w których obowiązują ustawa konkursowa z dnia 25 grudnia 1868 nr. 1 D. p. p. położony majątek Bernharda Schleichera, handlarza owoców we Lwowie ul. Jagiellońska 2.
 Kierownictwo tego konkursu porucza się panu c. k. radcy Sądu kraj. Schaben-beckowi jako komisarzowi konkursemu, zaś tymczasowym zawiadowcą masy usta-nawia się pana adw. dra. Fläschnera, wzy-wając zarazem wierzycieli, aby po przedłoże-niu dokumentów, służących do wykazania ich pretensyi, poczynili swe wnioski co do za-twierdzenia tegoż, lub ustanowienia inne-go zawiadowcy masy i aby przedsięwzięli wybór wydziału wierzycieli, w którym to celu wyznacza się termin na dzień 2 stycz-nia 1889, godzinie 10 przed południem.
 Ktokolwiek chce wystąpić z jakąkolwiek pretensją do wspólnej masy rozbirowej, ma takową zgłosić w tym sądzie krajowym, wedle przepisu ustawy konkursowej pod ry-gorem zagrożonych tamże szkodliwych skut-ków prawnych, przed upływem dnia 15 lu-tego 1889 i podać ją na terminie na dzień 14 marca 1889 godzinie 10 przed południem wyznaczonym do uznania płynności i ozna-czenia prawa pierwszeństwa, chociażby na-wet o nią spór już był wytoczony.
 Wierzycielom, którzy zgłoszą się ze swemi pretensjami, przysłuża prawo wy-brać na tym terminie w miejsce dotychcza-sowego zawiadowcy masy, zastępcę onego i członków wydziału wierzycieli — inne o-

soby, posiadające ich zaufanie.
 Na terminie, wyznaczonym do wyka-zania płynności zgłoszonych wierzytelności ma być usiłowane przeprowadzenie do skutku ugody w myśl §. 68 ust. konkursowej.
 Dalsze ogłoszenia w toku r. prawy konkursowej umieszczane będą w „Gazecie Lwowskiej“.
 Z c. k. sądu krajowego jako handlowego Lwów, dnia 10 grudnia 1888.
 L. 13633 (7868 1-3)
 C. k. Sąd obwodowy w Tarnopolu wzy-wa wszystkich wierzycieli masy spadko-wej po Ignacym Michale 2 im. Sozańskim zmarłym w Trembowli dnia 16 paździer-nika r. b. z pozostawieniem testamentu wła-ściciela dóbr „Sozańówka“ czyli „Boryczó-wka“ by stawali się w tymże c. k. Sądzie dnia 16 stycznia 1889 o godzinie 10 przed południem celem zgłoszenia i wykazania swych roszczeń, lub uczynili to do powyż-szego czasu pisemnie, a to tem pewniej, gdyż w razie przeciwnym, o ile im nie przys-luguje prawo zastawu, utracą wszelkie pra-wa zastawu utracą wszelkie prawa do spad-ku, skoro tenże zostanie wyczerpanym przez uiszczenie ogłoszonych wierzytelności.
 Tarnopol, dnia 17 listopada 1888.
 L. 14303 (7866)
 C. k. Sąd obwodowy w Tarnopolu po-daje do publicznej wiadomości, że zamia-nował Hermana Kurzera kupca w Tarnopo-lu, zawiadowcą, a dr. Melchiora Axelrada, adwokata w Tarnopolu, zastępcą zawiado-wcy masy rozbirowej Maurycego Majblu-ma nieprotokółowanego kupca w Tarnopolu.
 Tarnopol, dnia 1 grudnia 1888.
 Z. 82 (7881)
 Gegen den in der Konkurs Angele-genheit des Israel Sandberg durch den Massawerwalter vorgelegten Verteilungs Entwurf sind die Einwendungen binnen 14 Tagen einzubringen, und zur Verhandlung über dieselben wird die Tagfahrt auf den 21 Dezember 1888 10 Uhr Vormittag vor den gefertigten Konkurs Komissär bestimt.
 Kolomea, am 30 November 1888.
 L. 52 (7880)
 Ueber die in der Konkurs Angelegen-heit des Osiar Rosenberg durch den Herrn Massawerwalter vorgelegte Rechnung hinsicht-lich der Einnahmen und Ausgaben faint den Ansprüchen desselben so wie des frü-heren einstweiligen Verwalters auf Belohn-ung und Ersatz der bestrittenen Auslagen so wie über den gleichzeitig vorgelegten Verteilungs Entwurf gegen welchen die allfälligen Einwendungen bis zum 22 De-zeember 1888 einzubringen sind wird die Tagfahrt zur Verhandlung nach den §§ 149 150, 161 und 176 Con. Ord. auf den 24 De-zeember 1888 um 10 Uhr Vor. Mit. bestimt.
 Kolomea, am 2 Dezember 1888.
 Dor Konkurs Komissär.
 L. 7960 (7896)
 C. k. Sąd obwodowy w Samborze usta-nawia c. k. radcę Sądu krajowego Tomasza Kolasińskiego komisarzem konkursowym w sprawie rozbirowej Israela Bera Brings w miejsce c. k. adjunkta Maryana Oleń-skiego.
 Sambor, 27 listopada 1888.

Rozmaite obwieszczenia.

L. 5116. (7538 3-3)
 C. k. Sąd powiatowy w Tuchowie wzy-wa niewiadomego z miejsca pobytu Ło-wiego Kleina, ażeby do spadku po ojcu Nu-chemie Kleinie w przeciągu jednego roku się zgłosił, gdyż inaczej spadek ten ze zgła-szającymi się spadkobiercami i z ustau-wionym kuratorem pertraktowany będzie.
 Tuchów, dnia 15 października 1888.
 L. 50186 (7888 2-3)
 C. k. Sąd krajowy jako Sąd handlowy we Lwowie oznajmia nieobecnej R. Bodek że przeciw niej, został dnia 10 listopada 1888, l. 46600 na rzecz Moritza Fuchsa we Wiedniu wydanym nakaz zapłaty sumy wekslowej 150 zł. zpn.
 Gdy miejsce pobytu R. Bode (czyli Ryfki Bodek nie jest wiadome ustanowiono dla niej kuratorem adwokata p. Dra Seka-la, a tegoż zastępcą adwokata p. Dra Reis-sa i wspomniany nakaz zapłaty mianowa-nemu kuratorowi doręczony zostaje.
 Wzywa się zatem R. Bodeka, aby u-stanowionemu kuratorowi służące do obro-ny środki dostarczyła, lub też innego zastę-pcę sobie obrała, gdyż inaczej ze zanie-dbania wynikające mogące następstwa szko-dliwe sama sobie przypisze.
 We Lwowie, dnia 7 grudnia 1888.
 L. 7619 (7833 2-3)
 C. k. Sąd powiatowy w Mielcu zawiad-mia niewiadomą z miejsca pobytu Julię z Gruszeckich Miśniakiewiczową, że w spra-wie egzekucyjnej Estery Reizli Krebs pko spadkobiercom śp. Wiktora Miśniakiewicza

pto 100 zł. i 21 zł. 23 ct., ustanowiono dla niej kuratorem c. k. notaryusza Antoniego Fibicha w Mielcu i wzywa ją, aby celem strzeżenia swych praw albo w sądzie tutej-szym albo u kuratora się zgłosiła.
 Mielec, 8 października 1888.
 L. 50654 (7861 1-3)
 Vom Lemberger kk. Landesgerichte in Civilangelegenheiten werden die dem Lebens und Wohnorte nach unbekanntem Ewa Weichert, Jakob Weichert und Neut-sche Chane Weichert verständigt, dass sie anlässlich der von den Eheleuten Moses und Gittel Beile bin. Reiss. unterm 28 No-venber 1888, Zl. 50654 fg. eingebrachten Klage auf Löschung der für Ewa Weichert auf der Realität sub. Nr. 427 2/4 intabulir-ten Summe von 1000 fl. C. M. sammt Su-perlasten der Adw. Dr. Holzer mit Substi-tution des Adw. Dr. Waldmann zum Ku-rotor ad actum bestellt, und ihm diese k-lage zur Überreichung einer schriftlichen Einrede binnen 30 Tagen zugehändig-t wurde.
 Die Belsngten Ewa Weichert, Jakob Weichert und Neutsche Chane bin Wei-chert werden demnach erinnert, die erfor-derlichen Rechtsbehelfe dem bestellten Ver-treter rechtzeitig mitzuthellen. oder einen anderen Sachwalter zu wählen und diesen kk. Landesgerichte anzuzeigen, überhaupt die zu ihrer Verteidigung dienlichen vor-schriftsmässigen Rechtswittel zu ergreifen, indem sie sich die aus deren Verabsäu-mung entstehenden Folgen selbst beizu-messen haben werden.
 Lemberg, den 1. Dezember 1888.
 L. 13588 7860
 Vom kk. Kreis- als Handels Gerichte in Stanislau wird bekannt gemacht, dass unter Einem dem hiergerichtlichen Regi-sterführer verordnet wird, in den Register für Gesellschaftsfirmen bei der Firma: „A. Mühlstein, L. L. Spindel und M. Weiss-mann in Zagórze“ folgende Aenderungen einzutragen und zwar:
 1. diese Firma wird nunmehr statt A. Mühlstein, L. Spindel und M. Weissmann in Zagórze, folgend lauten. „Mühlstein, Spindel & Weissmann“.
 2. Der Sitz der Firma ist Kałusz.
 3. Die Gesellschaft, welche seit dem Jahre 1871 besteht, dauert weiterhin und die öffentlichen Gesellschafter sind: Aba Mühlstein und Leib Spindel Geschäftsleute in Kałusz, so wie Moses Weissmann Ge-schaftsmann in Chocimierz wohnhaft,
 4. Die Firma der Gesellschaft wird durch zwei der öffentlichen Gesellschafter vertreten und gezeichnet. Die Firmazei-chnung geschieht auf die Weise, dass der Wortlaut der Firma „Mühlstein, Spindel & Weissmann“ von wem immer geschrieben oder mit Stampiglie vorgedruckt und so dann von je zwei Gesellschaftern ihr Na-me eigenhändig unterschrieben werden wird.
 5. Gegenstand der Firma ist die Pachtung der Bierbräuerei, der Handel mit Spiritus, Spiritusraffinerie, dann Rum, Rosoglio, und Essigerzeugung.
 Stanislau, 28 November 1888.
 L. 4159 (7468)
 C. k. Sąd powiatowy w Bohorodcza-nach zawiadamia Abrahama Katza z Maj-danu, jako z obecnego pobytu swego nie-wiadomego, że dnia 24 kwietnia 1886 do l. 6608 Markus Adler wytoczył przeciw niemu i innym skargę o przyznanie prawa pierwszeństwa dla prawa zastawu wzglę-dem pretensyi pożyczkowej w kwocie 375 zł. Mon. Konw. z obliugu dłużnego dto Ty-smienica 12 maja 1851 zpn.
 Sąd ustanawia tymczasowo dla po-zwanego Abrahama Katza kuratorem p. Ka-rola Sobotę, tus. c. k. notaryusza, na jego koszt i niebezpieczeństwo, oraz wzywa go, aby kuratorowi dowody swoje komunikował lub wskazał sądowi innego pełnomocnika.
 C. k. sąd powiatowy Bohorodczany, 26 lipca 1888.
 L. 8463. (7509)
 C. k. Sąd powiatowy w Kutach za-wiadamia nieznanego z miejsca pobytu Eduarda Ciołka, że przeciw niemu Apollonia Judla wniosła pod dniem 14 listopada 1888 do l. 8463 pozew o 50 zł. z pn., na który do rozprawy drobiazgowej na dzień 29 stycznia 1889 o godz. 9 rano zo-stał wyznaczony, a dla Eduarda Ciołka ku-ratorem c. k. notaryusz Mieczysław Za-remba w Kutach ustanowiony.
 Wzywa się więc Eduarda Ciołka, aby ustanowionemu kuratorowi, przed dniem do rozprawy wyznaczonym, do sporu tego po-trzebnych udzielił informacj, lub innego ustanowił pełnomocnika, w przeciwnym bo-wiem razie skutki zaniedbania sam sobie przypisać będzie musiał.
 Kutry, dnia 14 listopada 1888.

L. 4163 (7844 2-3)
 C. k. sąd obwodowy w Brzeżanach, w Galicyi, wzywa niniejszem wszystkich możliwych dziedziców, zapisobierców i wierzycieli tutejszo-krajowych lub zagranicznych, którzyby jakie prawa do spadku po Stanisławie hr. Potockim, poddanym państwa rosyjskiego w Raju, w okręgu tutejszym w dniu 11 grudnia 1887 zmarłym sobie rościli, ażeby swoje prawa w przeciągu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszego edyktu tem pewniej w Sądzie tutejszym zgłosili i wykazali, ileże w przeciwnym razie postępowanie spadkowe z tymi interesowanymi przeprowadzonym będzie, którzy tutejszej jurysdykcji zażądali a prensye wierzycieli lub zapisobierców niezgłoszone wydaniu spadku osobie uprawnionej nie będą stały na przeszkodzie.
 Brzeżany, 10 września 1887.

L. 22451 (7858)
 W imieniu Jego Cesarskiej Mości!
 C. k. Sąd krajowy dla spraw karnych we Lwowie orzekł na mocy §§. 449 i 493 sp. k. i §. 37 u. pr., że treść artykułu umieszczonego w numerze 338 czasopisma: "Kuryer Lwowski" z dnia 5 grudnia 1888 pod napisem: "Listy z Kraju, Czerniowiec 30 listopada", zawiera znamiona występku z §. 302 u. k. art. V ust. pr. z §. 488 do 491 i 492, zatem usprawiedliwioną jest zarządza przez c. k. prokuratora rządowego konfiskata tego czasopisma.
 W skutek tej uchwały wzbronione jest dalsze rozpowszechnienie tego artykułu a zabrany nakład ma być zniszczony.
 Lwów, 6 grudnia 1888.

L. 15948 (7789 2 3)
 C. k. Sąd powiatowy w Brodach w sprawie egzekucyjnej gal. zakładu kredytowego ziemskiego w Krakowie przeciw Mojżeszowi Chaimowi Halberthalowi o 2000 zł. wa. zpn., zawiadania z miejsca pobytu niewiadomego z miejsca Mojżesza Chaima Halberthala, iż celem doręczenia mu t. s. uchwały z dnia 30 sierpnia 1888 l. 14254 zawierającej intymat orzeczenia c. k. wyższego Sądu krajowego we Lwowie z dnia 21 sierpnia 1888 l. 15204, które na jego rekurs t. s. uchwała z dnia 19 stycznia 1888 l. 688 przyjmująca protokół przymusowej publicznej licytacji realności pod lk. 664/645 w Brodach, wyk. hip. 1069 księgi gruntowej gminy Brody objętej, zatwierdzonej została, tudzież dalszych uchwał w tej sprawie wydać się mających, ustanowiony został dla niego kurator w osobie dr. Grossa, adwokata w Brodach, któremu potrzebną do obrony praw swoich informację udzielić lub innego zastępcę sądowi wskazać ma, inaczej następstwa zaniebdania tego sam sobie przypisać będzie musiał.
 Brody, 13 października 1888.

Doniesienia prywatne.

HANDEL
Płócien i bielizny
JANA RIEDLA
 we Lwowie,

poleca najtaniej własnego wyrobu
Koszule salonowe
 po zlr. 1.60, 2, 2.25, 2.50 i 3.
 Koszule z jednym dwoma i trzema guzikami w przodzie zlr. 2.50.
 Koszule z pikowemi przodami, białe i kolorowe zlr. 2.50 i 2.75.
 Koszule nocne po zlr. 1.75, 2, ozdobione na wzór ukraiński po zlr. 2.40, 2.60 i 3.
Kalesony
 po zlr. 1, 1.20, 1.30, 1.65 i 1.80.
 Kołnierze tuzin po zlr. 2.40 i 2.80.
 Mankiety tuzin po zlr. 4 i 4.80.
 Chustki płócienne, tuzin po zlr. 2.40.
Krawaty
 w największym wyborze,
 Zamówienia z prowiney wykonują się najstaranniej.
 7088

Na pożytek społeczeństwu ludzkiemu.
Najkrótsza i najlepsza metoda
 do nauczenia się w 10 lekcyjach języków światowych: Volapük, angielskiego, francuskiego i niemieckiego. Z dodatkiem krótkiej nauki 14 innych języków, wraz z podaniem najlepszego sposobu do ich nauczenia się i z wzorami najrozmaitszych języków. Wychodzić będzie co miesiąc zeszytami przez rok 1889. — Prenumerata roczna 3 zlr. 40 et. kwartalna 85 et., którą jeszcze tylko w bieżącym tygodniu można nadsyłać pod adresem: Profesor E Nawrocki, wydawca w Przemyslu. 7901

Prawdziwym skarbem
 dla wszystkich chorych w skutek młodocianych błędów jest sławne dzieło
Dr. Retau Ochrona własna

Polskie wvdanie, z rycinami, 5499
 Cena i ztr.
 Niech każdy czyta, kto na skutki tej słabości cierpi. Tysiące zawał lecząca temuż wyzdrowienie. — Dostać można na nakłady, Lipsk, Neumarkt Nr. 34, także w każdej księgarni.

Na zimę!
Kaftaniki, Spodnie, Pończochy, Skarpetki
 poleca 7600

F. Knauer i Syn
 pod Złotym Lwem
 we Lwowie, plac Kapitulny.

Znane od przeszło 50 lat
 ze swej skuteczności i powszechnie wzięte artykuły toaletowe dla
pielęgnowania skóry

mianowicie:
Eau de Lys de Lohse
 jedyny środek ochronny przeciw opalaniu usuwa niezawodnie wszelkie nieczystości skóry, złote plamy, trądy, barwę miedzianą twarzy: sprawia, że twarz, ramiona i ręce stają się białą i zdrową, a cera zdrową i odmłodniałą. W flakozach oryginalnych z opisem użycia po zlr. 1.40 i 2.70.

Lohsego Lilienmilch-Seife
 jest z powodu swej czystości i łagodności najlepszym mydłem toaletowym, utrzymujemy z powodu wielkiej zawartości tłuszczu skórę w stanie gładkim i miękkim. Cena od sztuki 60 et. Obficie zapofunowana od sztuki 1 zlr.

Lohsego Lilien-Poudre
 do użytku w dzień i wieczór, w jakości swej nadzwyczaj wybornej i delikatnej, niowidzialny na twarzy a więcej podobny do pyłku aksamitnego, niż wszystkie inne dotąd istniejące pudry, o barwie białej i różowej dla blondynek, a o barwie złotej dla brunetek. Cena pudełka zlr. 1.80.
 Środki te nabyć można we wszystkich aptekach austro-węg. monarchii, jak niemniej we wszystkich znaczniejszych handlach galanteryjnych i perfumeryj.
 7781

Gustav Lohse,
 Hofperfumeur,
 48, Jäger-Strasse, Berlin.

Ч. 768 (7764 1-3)
ОБЪЯВЛЕНІЕ КОНКУРСА

на три стипендіи для кандидатів правъ на 105 зар. въ годъ изъ фонда бл. п. Каролины Ганецкой почавши отъ первого числа сего года.
 Желаючи одні изъ тыхъ стипендій получить, должны свое прошеніе найдальше до дня 19 (31) Декабра 1888 г. посредствомъ университетскихъ властей до Старорусійского Института во Львовѣ внести и одновременно выказать са:
 а) Бѣдительствомъ крещена що сѣть гр. кат. вѣроисповѣданя.
 б) Бѣдительствомъ нравственности и що должности своего обрада точно исполняютъ.
 в) Бѣдительствомъ оубожества що въ стипендіиной поддержцѣ нѣждуютъ са.
 г) Бѣдительствомъ школьнимъ, що на выдѣлкъ правничій сѣть принятими и якъ въ навакѣ оупсѣвають.
 д) Компетѣири изъ II. года правъ должны выказатиса, що колорѣтъмъ Коршо отъмыли а сѣ III. и IV. годовѣ, що штатскій испытъ сѣ добрымъ оупсѣкомъ слагани.
 Отъ Старорусійского Института. Львовѣ, дня 16 (28) Ноавра 1888 г.

Na Gwiazdkę!
 poleca
pierwsza fabryka ubierania lalek Henryka Müllera we Lwowie,
 odszczególniona srebrnym medalem.
500 lalek pysznie ubieranych w strojach narodowych, sztuka od zlr. 1.50 do 10 zlr.
500 lalek nieubieranych z masy kamiennej, sztuka od 50 et. do 4 zlr.
 Lalki Babis Inceasable od zlr. 1.50 do 10 zlr.
500 gier towarzyskich oraz zabawek pomysłu Fröbla od 50 et. do 5 zlr.
 Latarnie magiczne od 2 zlr. do 15 zlr.
 Wszelkie zamówienia z prowiney załatwiam odwrotną pocztą
 Cenniki gratis i franko. 7892

Do nabycia u **Leona Bodeka we Lwowie l. 18 ul. Ormiańska** oraz we wszystkich znaczniejszych handlach i księgarniach na prowiney

LEON BODEK
 Lwów, ulica Ormiańska L. 18.

Fotoplastyczna Wystawa dzieł sztuki
 przy ulicy Hetmańskiej l. 4, l. piętro,
 Na powszechne żądanie jeszcze do 30 grudnia w Berlin i Poczdam.
 Otwarta codziennie od g. 9 z rana do 9 wieczór.
 Wstęp 20 et. 7874
 Od 16 do 17 grudnia włącznie P a r y ż.

Ogłoszenie. 7853
 W kancelaryi urzędu zastawniczego Pii Montis, kościoła orm. katedralnego Lwowskiego, będą dnia 28 Stycznia 1889 z rana od 9 do 2 godziny z południa przez publiczną licytację sprzedawane złoto, srebro i klejnoty.
 Lwów, dnia 11 grudnia 1888.

Franciszek Długosz
 w Korczyńcu obok Krosna
 poleca płótna lniane, czysto blichowane i stołową bieliznę własnego wyrobu ręcznego po stałych i najniższych cenach,
 a mianowicie:
 Płótno koszulowe, sztuka 34.50 metrow długości — nr. 4, 5 i 6 cmetr. 84, nr. 7 cm. 85 szerokie nr. 4 zlr. 14, nr. 5 zlr. 16, nr. 6 zlr. 18, nr. 7 zlr. 21.
 Płótna przeieradłowe. 78 cm. szerokie — nr. 1 zlr. 9.25, nr. 2 zlr. 11.25, nr. 3 zlr. 12.
 Płótna przeieradłowe 145 cm. szerokie, według próbki nr. 2 zlr. 21, ciensze według próbki nr. 4, cm. 165 szerokie zlr. 25.
 Chusteczki według próbki nr. 7 w kwadracie 55 cm. (do nosa) tuzin 3 zlr.
 Płótno żaglowe na letnie ubiory 65 cm. szerokie, metr. 50 et. lub sztuka zlr. 10.
 Obrusy, serwety, ręczniki, ściereki itp. tuzinami, Próbki na żądanie posyłam franko.
 Zamówienia załatwiam za pobraniem najrzetelniej i najszybciej.
 7902

Nowo otworeny magazyn towarów białatnych i przyborów do krawiecczynny, szycia i haftu
 we Lwowie
 przy placu Maryackim L. 4 w hotelu Europejskim pod firmą
Wilhelm Sydor
 poleca po stałych cenach fabrycznych najnowsze materye na suknie damskie kostiumy i pokrycia futer. Wielki wybór modnych kolorowych barchanów do prania. Plusze, aksamity, jedwabie, wstążki w najlepszych gatunkach we wszystkich najmodniejszych kolorach. Ciepłe chustki zimowe angielskie, Himalaja i francuskie włoskowe. Oryginalne francuskie gorsety. Próbki na żądanie franko.

Na zbliżające się Święta!
Masę woskową na posadzki w 5 odmianach,
Głazurę bursztynową na podłogę, spirytusową na podłogę w 6 godziuchach wysychającą,
Farby olejne na podłogę,
Wosk do froterowania,
Szoztki do froterowania, do zapuszczania, do zamiatania, ręczne do zamiatania, ryżowe i z trawy Piassawa do szurwania podłóg,
Pendzle do bieleńia,
Piórka do obmiatania,
Trzepaczki, mioteczki ryżowe.
 jakoteż inne artykuły domowe, jak: Mydło, chmał, Sodę, Farbkę i t. p., dalej Pozłotkę srebrną i złotą na orzechy, Staniol biały i kolorowy, Złoto szleszczące, Papier kruszący, polyskujący, na grzy i skały poleca
Józef Hanke
 we Lwowie, Rynek, L. 38, pod „Czarnym P-em“.

Najwytworniejsze i najartystyczniejsze pismo obrazkowe polskie
„ŚWIAT“
 Dwutygodnik illustrowany
 wychodzić będzie dalej od 1 stycznia 1889 r. pod tą samą redakcyą w tymże samym formacie ciągle urozmaicony i zasilany pracami PIERWSZORZĘDNYCH AUTORÓW NASZYCH oraz NAJZNAKOMITSZYCH POLSKICH ARTYSTÓW i licznymi dodatkami tak rycinowymi jak literackimi, tworzącymi w końcu roku interesującą bibliotekę najświeższych powieści, nowelli, podróży i dzieł treści naukowej.
 Z powodu bogactwa tekstu i artystycznych reprodukcji „ŚWIAT“ jest NAJTAŃSZYM piśmie illustrowanem polskiem.
 Prenumerata na „ŚWIAT“ wynosi rocznie 12 zlr., półrocznie 6 zlr., kwartalnie 3 zlr. Najlepiej prenumerować przekazem pocztowym wprost w Redakcyi: **Kraków 40 ulica Szpitalna**
 Z powodu konieczności wczesnego uregulowania nader kosztownego nakładu, administracya „ŚWIATA“ uprasza o rychłe przysyłanie prenumeraty.
 Zwracamy uwagę pp. przemysłowców i pp. kupców, że „ŚWIAT“ jako pismo nieszkodzące ze stołów salonowych, jest wielce korzystnym dla wszelkich ogłoszeń, które pomieszczą w osobnej rubryce.
 7733

Magazyn porcelany i szkła
Ed. GEBHARDA
 we Lwowie plac Maryacki L. 7.
 poleca 7791
 na zbliżające się Święta
 w największym wyborze i z pierwszorzędnym źródłem
S z k ł o
 kryształowe rżnięte, grawirowane, cienkie, Mousse line i gładkie zwykłe.
 Serwisy ozdobne do wina, piwa i likierów.
 Kosze i talerze na ciasta i owoce.
 Klosze na ser i masło i serwisy na ocet i oliwę w o prawie z drzewa i metalu od zlr. 1 do 2.50 i wyżej.
 Serwisy stołowe, herbaciane i kawowe.
Na Gwiazdkę!
Wielki wybór przedmiotów zbytkowych.
 Skład komisowy Srebra chińskiego i Alpaki.
 Ceny fabryczne srebra chińskiego.
 1 tuzin łyżek stołowych . . . zlr. 16.— i 17.— 1 tuzin łyżeczek do kawy . . . zlr. 8.— i 8.50
 1 „ noży „ . . . „ 15.— i 15.50 1 „ grabków stołowych . . . „ 16.— i 17.